

»Novi list« izhaja vsak petek zjutraj. — Uredništvo in uprava sta v Gorici via Mameli 5; telefon št. 308. — Poduredništvo in podružnica uprave v Trstu via Valdirivo 19/III; telefon št. 3908. — Uradne ure vsak delavnik od 9. do 1. ure.

Novi list

Naročnina za celo leto 15 L., za pol leta 8 L. Za inozemstvo 30 L. — Trgovski oglasi po 1.— L., osmrtnice, poroke, poslana, oglasi denarnih zavodov itd. po 1.50 L. za 1 mm v stolpcu. — Mali oglasi po 50 stot. za besedo, najmanj 5 lir.

STEV. 5.

V GORICI, PETEK 26. APRILA 1929.

LETO I

Tedenski koledar.

26. april, petek: Klet in Marcellin, papeža. — 27. sobota: Peter Kanizij; Peregrin; Cita, devica. — 28. nedelja: 4. povelikonočna. Pavel od Križa, spoznavavec. — 29. ponedeljek: Peter, mučenec. — 30. torek: Katarina Sienska, devica; Marijan, mučenec. — 1. maj, sredo: Filip in Jakob ml., apostola. — 2. četrtek: Atanazij, cerkveni učenik; Sekund, mučenec.

Dne 2. maja je zadnji krajec, vreme lepo.

Novice.

Lira nepremakljiva.

Vlada ne namerava pod nobenim pogojem spremeniti današnje vrednosti lire. Množina papirnatega denarja, ki kroži v državi, se bo iznova zmanjšala. S tem se pomnoži zlati zaklad, ki krije lirske bankovce.

Rojstvo Rima.

V nedeljo 21. aprila je cela država slovesno obhajala obletnico ustanovitve rimskega mesta. Ta slovesnost se je še združila z naborom in pohodom fašistovskih čet. Izšle so tudi posebne spominske znamenke s podobo kralja, Julija Cezarja, cesarja Avgusta in z rimsko volkuljo.

Zopet zima.

Po gorkih in lepih dnevih prejšnjega tedna se je v nedeljo nebo pooblačilo, v noči na ponedeljek so pa zaveli mrzli vetrovi, ki so prinesli tolimskim, trnovskim in notranjskim goram novo sneženo odejo. Brdom, Vipavski dolini, Notranjski, Krasu in Trstu z okolico pa burjo z dežjem in občutnim mrazom: ponedeljek je bil vprav zimski dan. V torek je mraz nekoliko popustil in je deloma deževalo. Nepričakovani mraz je škodoval zlasti cvetočemu sadnemu drevju; tudi splošna rast se je zopet zavlekla.

Novi državni grb.

Zadnjo soboto je Uradni list objavil določbe glede novega državnega grba. Dozdaj je obstojal državni grb iz savojskega in fašistovskega grba, katera si videl na javnih poslopih in na državni zastavi drugega poleg drugega. V novem državnem grbu sta pa oba ta dva grba združena v enega, in sicer na ta način, da stoji v sredi na plavem polju savojski vladarski križ, ki ga podpirata z obeh strani dva fašistovska svežnja s sekiro.

Kmečka banka.

Vlada v Belgradu je osnovala Kmečko banko s kapitalom 300 milijonov dinarjev. Kapital je razdeljen na 600.000 delnic po 500 dinarjev. Banka ima namen pomagati majhnim posestnikom.

Protifašisti,

ki bivajo izven mej kraljevine, dajejo svojemu političnemu mišljenju večkrat duška z nasilstvi. Pred par dnevi se je zopet razpočila od protifašistov položena bomba; in sicer v glavnem mestu francoske afriške naselbine v Tunisu. V poslopju tamošnjega generalnega italijanskega konzula so neznani zlikovci položili bombo, ki se je razstrelila in napravila na spodnjih delih poslopja precejšnjo škodo. Človeških žrtev hvala Bogu ni bilo.

Še eno nasilje.

V Bruslju, glavnem mestu Belgije, je 21. aprila večja skupina italijanskih protifašistovskih izseljencev napadla družbo fašistov, ki se je vračala od proslave ital. državnega praznika. Ranjenih je bilo 7 fašistov. To se je zgodilo predpoldne, sredi javne ceste.

Ministrski svet.

V ponedeljek so se zbrali ministri na posvet. Odobrili so več zakonskih načrtov, med temi načrt o raztegnitvi vojaškega zakonika na nove pokrajine; postavbo, ki prepoveduje, da bi odvetnik bil obenem tudi zasebni uradnik; zakon o notarjih v novih pokrajinah; postavbo, ki onemogoča plačevanja šolskih pristojbin dijake višjih in srednjih šol iz obmejnih krajev. Važne so potem tudi šolske določbe. Določilo se je, naj se učitelji nastavljajo kolikor mogoče blizu domačega kraja.

Deželni odbor

za Goriško je bil te dni imenovan s kr. odlokom. Predsednik je dr. Valentin Pascoli, njegov namestnik inž. Silvan Barési, odborniki: dr. Karol Venuti, dr. Boštjan Fonžari, odvetnik Paglilla in Ivan Marchi; namestnika odbornikov sta: inž. Guido Schiozzi in odvetnik Pavel Barbasetti.

Goriška porota.

Pomladansko zasedanje goriške porote se prične 13. maja. Porotne obravnave bo vodil kakor navadno zadnja leta sodni svetnik Ferri. V razpravo bo prišlo več težkih zločinov, ki so v minulih mesecih pretresli našo deželo, med njimi najbrže dva očetomora.

Potres

so čutili v noči od preteklega petka na soboto po več mestih zgornje Italije.

Za profesorja

na ljubljanski visoki šoli je imenovan dr. Andrej Gosar, večkratni minister za socialno skrb in eden prvih socialnih politikov.

Človekoljubje.

Slovita norveška pisateljica Sigrid Undset, ki je bila odlikovana z Nobelovo nagrado, je večino te svote obrnila v prid bolnim otrokom.

Nova predsednika.

Predsednik senata bo bivši notranji minister in minister za prekmorske posesti Alojz Federzoni. Predsednik poslanske zbornice postane pa Ivan Giuriati, sedanji minister javnih del. S tem preideta tudi te dve levažni državni mesti v roke odločnih fašistov.

Stroj in človek.

V Ameriki so 4 milijoni ljudi brez dela. Zakaj? Ker v obratih z modernimi stroji proizvajajo veliko več kot prej in z dosti manjšim številom delavcev.

Za obč. načelnika v Krminu

je bil 18. t. m. imenovan gospod Aleks. Visca.

Za mir.

Pretekli ponedeljek so vsi škofje v Kanadi povabili vernike v cerkve k molitvi za mir. Čez 10.000 pridig za mirovni program Društva narodov so polušali Kanadci na ta dan. Podobno delo so izvršili tudi škofje vseh drugih veroizpovedi. — V Evropi se pa oborožujejo in drug na drugega hujskajo.

Občinske meje ostanejo.

31. marca je potekel rok, do katerega je bilo predvidevana možnost za združevanje občin. Odslej naprej se občinske meje ne bodo več izpreminjale.

Narava se maščuje!

Neka statistika trdi: Pri 10.000 živo rojenih otrocih je le 66 porodnic umrlo. Torej niti en odstotek. Pri 819 poskusih odstraniti plod, je bilo 359 smrtnih slučajev; celih 45 odstotkov. In še nekaj: v večini slučajev se je pokazalo, da ni toliko strah pred nezakonskim materinstvom gñal mlade matere k temu zločinskemu poseganju v naravne zakone, marveč udobnost, strah pred otroškim jokom, predstoječa plesna sezona, bližnji izlet, strah za lepoto itd.

Prehod

čez Predel je že mogoč tudi z avtomobili.

Zadnja številka.

Hoteli smo ustaviti že današnjo številko vsem, ki še niso plačali naročnine. Ker pa dobe nekateri precej pozno »Novi list« in ker mine skoraj teden dni, preden dobimo nakazani denar, pošiljamo še današnjo številko vsem bivšim naročnikom »Goriške Straže« in »Malega lista«.

Prihodnjo številko dobe samo tisti, ki bodo do četrta dne 3. maja v redu z naročnino.

UPRAVA.

NOVI list

1929 C 134/1929

070 (450.36=163.6)

Konec avstrijskih zakonov.

S 1. julijem t. l. bodo raztegnjeni na nove pokrajine vsi zakoni starih italijanskih dežel. S tem dnem prenehajo torej brezizjemno poslednje avstrijske postavbe, ki so bile v naših krajih še v veljavi. Za izenačenje zakonov je bilo potrebno več ko celo desetletje.

Deljenje oblasti.

Prejšnjo sredo dop. je vladni načelnik sprejel novoimenovane pokr. pol. tajnike. Ob tej priliki piše poslanec Polverelli, naj se tajniki zavedajo, da načelnik vlade zastopa najvišjo oblast v vladi in fašizmu. Njegov zastopnik v pokrajinah je prefekt. Kakor je glavni strankin tajnik podložen načelniku, tako morajo tudi pokrajinski tajniki biti pokorni prefektom.

Velika železniška nesreča.

Na železniški progi Pariz-Bruselj je v bližini postaje Hal, ki je oddaljena prilično 15 km od belgijskega glavnega mesta, zadel pariški brzovlak ob neki tovorni vlak. Posledice trčenja so bile silne in grozne. Več vagonov brzovlaka je bilo naravnost zmečkanih, iz razvalin so pa potegnili 11 mrtvih in 15 težko ranjenih. Med potniki je bil tudi bivši italijanski finančni minister grof Volpi, ki je pa ostal nepoškodovan.

Žalostna usoda.

V ljubljanski bolnišnici je umrl 26-letni delavec Milan Batistič, doma iz Podgore. Vso zimo je čakal pomladi, da bi ozdravel in kaj pomagal stari materi doma. N. p. v m.

Slabe bukke.

Blizu Dunaja so vlovili roparsko tolpo samih mladih pobov od 12 do 16 let. Vodil jih je 14 leten mehaniški vajenec. Tolpa je imela svoj brlog v neki duplini. Od ondi je hodila na svoje nočne pohode. Ko je policija brlog preiskala, je našla vse polno slabih knjig. Vodja tolpe je priznal, da že od svojega osmega leta dalje ni imel drugačnega branja v roki. Zato je pa smrkavec tako daleč privozil.

Kralj ob trugi svoje matere.

Kakor je znano, je nedavno umrla stara španska kraljica Marija Kristina, mati kralja Alfonza. Sedaj so vzbuknile na dan doslej še neznane reči. Ob smrti materini je Alfonz jokal kakor otrok; cele tedne so mu na licu brali, kako strašno ga je smrt potrla. Kralj sam je rekel, da »preživlja največjo krizo svojega življenja«. Kralj Alfonz je živel z materjo v najlepši slogi; le enkrat v življenju je ni slušal, namreč takrat, ko mu je leta 1923. odsvetovala, da bi izročil vladno samodržcu Primožu de Rivera. Mati kraljica se je diktaturi upirala, vendar je sin kralj ni slušal. Po starodavnih navadah oblačijo mrliča domačini in tako je mater oblekel sam sin s 16-letno hčerko kraljično. Vso noč pred pogrebom je kralj v molitvi prečul ob trugi matere; balzamiranje in fotografiranje je prepovedal. Devet dni se je kralj zaprl v svoje prostore in čeprav ga je Primož Rivera vsak dan

skušal obiskati, ga kralj ni sprejel. Po večerji se je vsa družina — kakor vse leto, razen v toplih dneih — zbrala k molitvi rožnega venca, zjutraj pa je šel kralj na vse zgodaj k maši za dušniki. Deveti dan je kralj ministra Primoža sprejel in mu razodel svojo željo, da bi v počastitev spomina matere proglasil pomiloščenje za politike in oficirje, ki so povzročili zadnji punt zoper vladu. Primož pa mu je rekel: »Prav, veličanstvo, toda potem se odpovem.« To je kralja spet prestrašilo. Tako je Primož spet gospodar položaja. Do kdaj, to je drugo vprašanje.

Moderna cerkev.

V severnoameriškem mestu Cincinnati bodo zgradili cerkev s petimi nadstropji. Spodaj bo dvorana, v prvem nadstropju cerkev, zgoraj pa stanovanja za duhovnike.

Krepke družine.

V Italiji je 11.407 družin z več kot desetimi otroci.

Novi zelenjadni trg v Gorici.

Nasproti sedanjem zelenjademu trgu gradi goriška mestna občina osrednjo stavbo s priključenimi 17 trgovinskimi lokali. Osrednja stavba bo služila za podrobno prodajo zelenjave in sadja, v priključenih 17 trgovinah pa bodo pomeščene 4 trgovine mastnih izdelkov (klobas, slanina, gnjati, itd.), 3 mesnice, dve trgovini masla, sira, skute in drugih mlečnih izdelkov, en bar, ena tobakarna, ena trgovina svežih rib, ena trgovina kuretine in divjačine, ena trgovina mešanega blaga, ena mlečarna, ena trgovina testenin in ena cvetličarna. Trgovinice se otvorijo meseca maja.

Verska postava v Rusiji.

katero je vlada te dni izdala, določa, da morajo biti vse verske družbe na policiji naznanjene. Lastnih cerkev ne smejo imeti; prostore za svoje molitnice morajo najeti. S poukom ali z dobrodelnostjo se ne smejo baviti.

Ljudsko gibanje v Trstu.

L. 1928. je bilo v Trstu 3504 rojstev in 3579 smrti; vseh prebivalcev je bilo 253.981. Od l. 1926. je padlo število rojstev za skoro 500, toda tudi število umrlih se je od l. 1926. do l. 1928. znižalo za preko 200 oseb. Od l. 1926. se je število prebivalstva povišalo za več ko 2500 oseb; prirastek je dalo doseljevanje.

Kongres duhovnikov v Rimu.

Duhovniki častivci se opozarjajo na veliki kongres, ki se bo vršil letos v Rimu ob zlatomašniškem jubileju sv. očeta od 10. do 14. junija. Tega romanja se vdeležijo tudi člani U. M. C. in duhovniki, prideleni vodstvu Katoliške akcije. Zborovanja se pričnejo v ponedeljek 10. junija ob 18. uri pri sv. Janezu v Lateranu. Zadnji dan — v petek 14. junija — bo sprejem pri sv. očetu, Duhovniki, ki nameravajo iti k temu kongresu, naj javijo svojo vdeležbo škofijskemu voditelju D. Č., in sicer do 10. maja t. l. in naj istočasno pošljejo na račun 25 lir.

Voznina po železnici bo znatno znižana. Vsak dobi osebno izkaznico za vstop na katerisibodi železniški postaji. Za hrano in stanovanje v Rimu so določeni 3 razredi. Za I. razred se plača 230 lir; za II. razred 175 lir; za III. razred 125 lir. Te svote je treba do 10. maja poslati škofijskemu voditelju. Kdor želi podrobnejših poudaril, naj se obrne na škofijskega voditelja.

Op.: Čč. gg. vdeleženci naj prinesejo s seboj amikt in purifikatorij za sv. mašo.

Italijani v Švici.

Švicarsko prebivalstvo sestavljajo Nemci, Francozi in Italijani. Do leta 1910. se je prebivalstvo italijanske narodnosti množilo v enakem razmerju ko prebivalstvo ostalih dveh narodnosti, od leta 1910. se je pa začelo, tako poročajo italijanski listi, število Italijanov nepričakovano krčiti. Pri ljudskem štetju l. 1920. se je število Nemcev dvignilo za 668 tisoč oseb, število Francozov za 190 tisoč, število Italijanov je pa padlo za 64 tisoč. Listi izražajo upanje, da bo ljudsko štetje l. 1930. za Italijane ugodnejše, kakor je bilo l. 1920., vendar pa pripominjajo, da je treba švicarskemu italijanstvu posvečati več pažnje. Na predek in porast Italijanov sta zlasti ogrožena od Nemcev, ki nakupujejo v italijanskih okrajih zemljišča in posestva.

Koliko avtomobilov ima Italija?

Avtomobil postaja v našem času zelo važno prometno sredstvo. Uporabljajo ga ne samo v trgovini, temveč po potrebi tudi v vojaške namene. Na Francoskem kroži 1 milijon 200 tisoč avtomobilov, tako da pride na vsakih 35 prebivalcev eno vozilo. V Italiji je avtomobilov 230.000, torej na 190 ljudi po en avto. Razlika med Francijo in Italijo je velika, kljub temu da je Italija v zadnjih letih močno napredovala ter pomnožila od leta 1923. do 1927. število avtomobilov za več ko stotisoč.

Za pogorelce.

Župni urad v Jelšanah se obrača na vsa usmiljena srca, da bi priskočila nesrečnim pogorelcem iz Dolenj pri Jelšanah z darovi na pomoč. Darovi se pošiljajo na nastopni naslov: Župni urad Jelšane, pokr. Reka (Elsane, prov. Fiume.)

Pogorelecem

v Dolenjah pri Jelšanah je naklonila »Tržaška posojilnica in hranilnica« 2000 lir podpore, za kar se ji pogorelci najiskreneje zahvaljujejo.

Ukradeni konji.

V noči od sobote na nedeljo 21. t. m. so ukradli iz hleva kmeta Jakoba Zrimška (Velika Pristava, št. Peter na Krasu) konje rujave barve, vredne 7000 lir. Kdor bi kaj vedel povedati na gornji naslov, dobi 500 lir nagrade.

Nikaka loterija.

ampak gotov dobitek je zlat prstan, ki ga dobi vsak zastonj, ako zbere 200 listkov, ki so priloženi vsem ¼ kg težkim paketom jajčjih testenin PE-KATETE.

Kako je s politiko.

Kralj otvoril

ново zakonodajno dobo.

Kakor smo v »Novem listu« že napovedali, je bila v soboto 20. t. m. v rimski zbornici slavnostna prva seja, na kateri je Vikt. Emanuel III. sprejel prisego novih poslancev in držal nato svoj prestolni govor. Za cerimonijo je vladalo v mestu veliko zanimanje, ker se je peljal kralj s spremstvom iz dvora v parlament v pozlačenih vozovih in ker se je ravnotako kraljica s svojim spremstvom podala k seji v posebnih kočijah, kar vzbuja vselej veliko radovednost in pozornost. Kakor navadno ob takih prilikah je bil Rim ves v zastavah, ulice so bile zastražene od vojaštva v paradnih oblekah in fašistovske milice. Znamenitost tokratne otvoritve nove zbornice postoji v tem, da je to prvi izključno fašistovski parlament, v katerem ni zastopana razen vladajoče stranke nobena struja v državi. Fašizem in vlada, vlada in država so tako tesno spojeni, da je tudi kralj pri otvoritvi govoril »o fašistovski državi, čisti in pristni italijanski tvorbi.« Kako se je fašizem tesno združil ne samo z državo, ampak tudi z vladarsko hišo, se vidi v tem, da je izšel isti dan, ko je kralj odvarjal zbornico odlok o novem državnem grbu, katerega sestavljata sedaj nerazdružno križ vladarske hiše Savojevcev in fašistovski sveženj s sekuro.

Viktor Emanuelov govor.

Zato je vlada ukrenila, da je bila seja čim bolj svečana in sijajna. Na vhodu v parlament je Mussolini sam sprejel in pozdravil najprej kraljico, katero so nato odbrani senatorji in poslanci odpeljali v ložo za kraljevske gledavce, in četrto ure pozneje kralja. Viktorja Emanuela, kateremu je sledil prestolonaslednik in sedem savojskih princev, je Mussolini spremil v zbornico samo, kjer je bil postavljen prestol. Ko se je v dvorani prikazal kralj, so se dvignili vsi na noge in ga burno pozdravljali. Mussolini je tedaj izgovoril sledeče besede: »Gospodje poslanci, kralj Vas vabi, da sedete.« Nato je načelnik vlade prečital besedilo prisege, ki jo mora položiti vsak poslanec kralju in ustavnim postavam, in pozval imenoma vsakega poedinega poslanca, naj pri-seže.

Zatem je začel čitati kralj prestolni govor. Najprej je iskreno pozdravil sporazum med državo in sveto stolico, češ, da je s tem šele ustvarjeno ujedinjenje italijanske domovine, kajti odslej Italijani niso združeni »samo po ozemlju, temveč tudi v duhu.« Kralj se nadalje spominja »plebiscitarnih volitev od 24. marca, ki so dokazale, na kakšne široke in disciplinirane sile lahko računa fašistovska vlada.«

Fašistovska država.

Naloga nove zbornice, nadaljuje kralj, je, utrditi še bolj državno

oblast. Izvesti se mora reforma občinskih in deželnih davčnin. »Saj je na tem polju vlada s svojim strogim poslovanjem itak napravila red, kjer je vladal prej nered in tako zvana samoupravna upravnost.« Novi zakoni bodo započeto delo zaključili. Vlada danes ni več negotova in njeno delovanje je nepretrgano. Temu strnjnemu delovanju vlade se imamo zahvaliti, da smo vresničili »brez težkih homatij nov ustavni red fašistovske države: red, ki je čisto in originalno italijanski. V novi državi so opravljene potrebe in koristi množic delovnega ljudstva neposredno zastopane in zaščitene. Moč in pravica sta nerazdružljivi gesli za pametno vladanje narodov. Poljedelstvo, kateremu je vlada posvečala in morala posvečati čim dalje večjo pažnjo, se mora razviti do take stopnje, da bo lahko zadostovalo potrebam dežele in oddajalo vedno številnejše in mnogo vrednejše pridelke v tujino.«

Glede socialnega skrbstva ima Italija sicer že danes najbolj napredne naprave v korist delavskega sloja, vendar je treba to skrbstvo še bolj okrepiti; »saj stoji socialna politika fašistovske Italije brez dvoma nad socialno politiko vsake druge države.«

»Moja vlada je z marljivo skrbljivostjo proučila vse zapletene in kočljive naloge javnega šolstva. Mnogo nalog je že srečno rešila, druge bo v kratkem. Uspehi dosedanjega dela so tolikšni, da slutimo že zelo blizu dobo, ko bosta narodna kultura in vzgoja do življenskih globin obnovljeni.«

Krepka armada.

Nato je govoril Viktor Emanuel III. o ozdravljenju narodnega gospodarstva in financ ter zatrdil, da ostane sedanja veljava lire nespremenjena. »Italijanov je bilo na polotoku l. 1871. 27 milijonov, vsled naravne plodovitosti našega plemena jih je pa danes že 42 milijonov: ta plodovitost je naš ponos in naše bogastvo.« Najbolj so ploskali kralju poslanci, člani vlade in občinstvo, ko se je v svojem govoru spomnil 10 milijonov Italijanov, ki živijo izven mej domovine. Ravno tako so žela burna odobravanja njegova izvajanja o oboroženih silah Italije. V teh poslednjih letih, je rekel kralj, se je vršilo mnogo posvetovanj za razorožitev. Politiki in izvedenci so se shajali, toda razorožitev je ostala le lepo upanje, kateremu »nasprotujejo nepretrgana oboroževanja na suhem, na morju in v zraku. Moja vlada je že izpovedala ital. stališče v vprašanju razorožitve, toda ker so vsi dosedanji poskusi ostali brezuspešni, je dolžnost države poskrbeli pravočasno za obrambo domovine.« Vi, gospodje poslanci, boste sodelovali pri vseh ukrepih moje vlade, da bo celokupnost naših oboroženih sil vedno učinkovitejša. »Gre za gmotna sredstva, kajti duh je že pripravljen in mladinske organizacije fašistovskega reži-

ma vzdržujejo in krepijo tega duha, naj pride, kar hoče.« Vse to ne izključuje, ampak naravnost pospešuje odkritosrčno politiko miru z inostranstvom. Vlada bo z vsemi sredstvi skrbela, da izvrši politiko poštenega in dejanskega prijateljstva z vsemi narodi, ki dejansko in pošteno priznavajo opravičene koristi Italije.

Za kraljev prestolni govor je vlada lo veliko zanimanje tudi v inozemstvu, kar dokazuje že dejstvo, da so bile lože tujih diplomatov nabito polne.

Kraljev govor je trajal 20 minut. Ko ga je končal, se je kralj z dvornim spremstvom odpeljal, seja je bila zaključena in zbrani odhcnjaki so se razšli. Otvorjena je bila 28. zakonodajna doba.

Diktatura v Spaniji

Odkar niso izhajali slovenski listi, se je pripetilo se en važen političen dogodek, o katerem moramo poučiti naše bralce. General Primo de Rivera je poostiril diktaturo in prepričal špansko državo s se strožjo policijsko vlado. Govod k temu je dal v prvi vrsti vojaski upor, ki je izbruhnil 28. jan. t. l. med topničarji prvega polka v mestu Ciudad Real. Polk z vojaškimi častniki na čelu se je bil polastil vseh državnih oblastev, že izrazil in orožniški postaj v mestu, ter pretrgal vse vezi z ostalimi deli države. Istočasno bi se bila morala dvigniti pobuna tudi med topničarskimi polki v drugih večjih mestih Spanije, kakor v Barceloni, Sevilli, Valenzii in drugod. Za srečnejše puntarskega gibanja je bilo določeno mesto Valenza, kjer se je 29. januarja izkrcal iz francoske lauje bivši ministrski predsednik Sanchez Guerra. Ta visokougleben politik, ki je živel par let v političnem izgnanstvu v Parizu, je bil določen za političnega voditelja upora. Vojasko delo bi bil pa moral izvršiti mestni poveljnik v Valenzi general Aguilar, nekdanji vojni minister. Da je skrbno pripravljeni na črt vstaje tako hitro in žalostno propadel, so krivi revolucionarji sami. Iz neznanih razlogov so splošni upor, ki je bil določen za 28. januarja za par dni preložili, a zabili to javiti Sanchezu Guerra in polku v Ciudad Real. Tako se je zgodilo, da se je zastran omahljivosti in nemarnosti voditeljev vstaja odkrila, da so se vdeleženci umaknili in poskrili in je vlada imela dovolj časa, da je preprečila nevarnost.

Novi izjemni ukrepi.

Primo di Rivera ni imel sicer velikih težav, da je zatrl ponesrečeni upor enega polka, toda druga in važnejša stvar je, zmagati in zatreti po vsej državi široko razpleteno gibanje. Pobuna v Ciudad Real je bila samo znak skrite bolezni, na kateri trpi velik del španske armade in katero ozdraviš samo, če odpraviš njene vzroke. Še bolj se položaj zazdi nepristranskemu opazovalcu teman, ako premisli, da so se priključili upornim častnikom tudi politiki, ki imajo velik vpliv na dvoru, med plemstvom in

na Španskem sploh. Zato je Primo de Rivera silil h hitrim ukrepom. Kralj je podpisal par dni po ponesrečeni vstaji celo vrsto odlokov, s katerimi se izredna oblast vlade še povečuje. Med temi je mnogo sitnih, kakor n. pr. določba, da morajo vsi časniki Španije dati $\frac{1}{10}$ prostora brezplačno na razpolago vladi. Drugi odlok je še hujski: edina od vlade priznana stran-ka, takozvana »Zveza rodoljubov«, ima odslej zakonito pravico vohati in iztikati po vsej državi za politično nevarnimi elementi, jih zapisovati v posebne knjige in ovajati policiji. Tako se je spremenila s kraljevskim ukazom Primo de Riverova stranka v vojsko policijskih vohunov, razkropljenih kakor kobilice po solnčni Špan-ski. Da bi udaril puntarske častnike, je Primo de Rivera poslal v Ciudad Real izjemno vojaško sodišče, ki je zaprlo ali postrelilo najvidnejše upor-nike. Razen tega je pa izšel poseben kraljevski ukaz, ki določa v 1. členu nastopno: »Vsi aktivni častniki top-ničarji postanejo navadni meščani, zgube takoj svoje plače in ne smejo več nositi vojaške suknje.« Na ta na-čin je zgubil 2000 topničarskih čast-nikov svoje službe. Drugi člen določa, da notranje ministrstvo lahko inter-nira vse sumljive topničarje. Tretji člen ukazuje, da morajo vse topni-čarske vojašnice v državi prevzeti častniki drugega orožja. Potem: top-ničarska akademija v Segoviji se za-pre, gojenci se pošljejo domov in jim je prepovedano zanaprej nositi vo-jaske suknje.

Španska država je torej trenutno brez topničarstva. Reorganizacija top-ničarskih polkov se ima izvršiti do 1. junija t. l. Sprejeti bodo nazaj samo oni, ki se bodo brezpogojno pokorili Primo de Riveri in mu prisegli zve-stobo.

Diktatura in vojaštvo.

Nezadovoljnost med vojaštvom, kakor jo je odkrila zadnja ponesre-čena vstaja, je za Primo de Rivero zelo nevarna stvar radi tega, ker se naslanja današnja španska vlada iz-ključno na vojaščino in ne more ra-čunati na podporo ostalega prebiva-lstva. V septembru 1923. se je posre-čilo Primožu de Rivera napraviti re-volucijo in se polastiti vlade, ker so ga podpirali častniki. Pozneje se je de Rivera sicer skušal osamosvojiti od varuštva vojske in je izročil skoro polovico vodilnih uradnih mest v dr-žavi civilistom. Posledica je bila, da je s tem razdražil vojaštvo, a si ni pridobil Bog zna koliko pristašev med prebivalstvom. L. 1926. je hotel Primo de Rivera vkloniti najponos-nejši del armade: topničarje, a zanetil mesto tega med njimi prav resen upor, ki je mnogo škodoval ugledu španske vojske in države v tujem svetu. Sploh ima Primo de Rivera ne-srečne roke: skoro vsako leto mora zadušiti kako vojaško pobuno. To meče zelo slabo luč na njegovo samo-drštvo in množijo se glasovi, da bo Primo de Rivera moral v kratkem

odstopiti. Španski samodržec ima namreč proti sebi ne samo delavstvo, temveč velik del plemstva, najboga-tejšo pokrajino države Katalonijo, v poslednjem času si je osovražil visoke šole in njih profesorje, kar dokazuje jo znane burne, večdnevne protivlad-ne demonstracije dijaštva. Tudi med meščanskimi sloji ne šteje mnogo pri-jateljcev, saj je sam nedavno priznal, da je $\frac{9}{10}$ vsega španskega časopisja njemu nasprotno. Če si ta vojaški

diktator zaigra še zaupanje v arma-di, na kaj naj se potem še opira?

Primo de Rivera se zaveda, da bo moral iti. Dopisniku francoskega časopisa »Matina« je rekel: »V mesecu marcu l. 1931. mislim odložiti svoje posle, če bom do tedaj še živ. V dveh letih bo prišla dežela zopet do svojih svoboščin.« Kakor pa vse kaže, ne bo Španija čakala do l. 1931., da Primo de Rivera prostovoljno in mirno odstopi, temveč ga bo prej odslovila.

Okno v svet.

Avstrijska vladna kriza

še vedno ni rešena. Po zapletenih, a končno vendarle uspešnih medstran-karskih pogajanjih se je med vladno večino, katero vodijo kršč. socialci, in med socialdemokratsko opozicijo dosegel sporazum glede delovnega programa. Kršč. socialci so že pred-lagali novega zveznega kanclerja v osebi dr. Enderja, dež. glavarja na Predarlskem. V zadnjem hipu je pa dr. Ender odklonil ponujano mu kanclerstvo, ker mu je žena smrtno obolela. Rešitev krize se je s tem zo-pet zavlekla. Po zadnjih poročilih bo izvoljen za zveznega kanclerja En-derjev sodelavec prof. Mittelberger, voditelj kršč. socialcev na Predarl-skem.

Jugoslavija in Madjarska.

Med Jugoslavijo in Madjarsko ne vlada posebno prijateljstvo. Spor ob-sega vprašanja, ki so velike načelne in politične važnosti. So pa tudi za-deve, ki povzročajo ribarije celo v vsakdanjem občevarju med dvema so-sedom. Da se odpravijo vsaj te sit-nosti, se je med obema državama do-segel sporazum, da naj se vrši v Lu-zernu v Švici seja mednarodnega razsodišča.

Hrvatski begunec.

Na Bolgarsko je utekel bivši vodja hrvatskih federalistov dr. Ante Pave-lić. V Sofiji so pri njegovih govorih padle ostre besede na račun Jugosla-vije. Jugoslovani so v Sofiji vložili ugovor, da sme hrvatski politični be-gunec tako svobodno blatiti svojo do-movino.

Ogrski poslanci pridejo v Italijo.

Sredi meseca maja pride 50 vladnih ogrskih poslancev na obisk v Italijo. Vodil jih bo baron Cray, ki je legi-timistični politik, to se pravi pristaš odstavljenih Habsburžanov. Taki obiski imajo namen, utrditi še bolj zavezništvo med Ogrji in Italijani.

Trockijeve težave.

Zadnjič smo poročali, da ima iz Ru-sije izgnani Trockij mnogo težav pri izbiri svojega novega bivališča. Po-ročali smo, da je zaprosil nemško vlado, da mu dovoli naselitev v Nem-čiji, kjer bi se rad zdravil. Nemška vlada je vzela njegovo prošnjo v pre-tres in ministrski svet je te dni o njej sklepil. Sklenil je, da ne more dovo-liti preganjanemu boljševškemu vo-ditelju niti začasnega bivanja v Nem-čiji. Ta sklep je bil takoj javljen Trockiju, ki biva sedaj v Carigradu.

Tudi norveška vlada je odbila Troc-kijevo prošnjo za naselitev na Nor-veškem. Vsled tega je stari boljše-viški vodja sklenil ostati začasno v Carigradu. Obljubil je, da se v turške notranje politične zadeve ne bo vme-šaval.

Konkordat

med sv. stolico in Jugoslavijo.

Vlada generala Petra Živkovića se pripravlja, da začne z odposlanci pa-peževimi pogajanja za zaključitev konkordata. Jugoslovansko delegacijo bo vodil najbrž bivši minister za vere dr. Janjič. Po sklepu konkordata bo imenoval papež jugoslovanskega kar-dinala. Pera Živković zahteva, naj se razgovori vrše v Belgradu in ne v Rimu.

Vodja ogrskih republikancev obsojen.

Na Ogrskem je takole: Kralja ni-majo, vendar smatrajo svojo državo za kraljevino in se odločno branijo republike. Predsednika države ime-nujejo kraljevega namestnika, čeprav kralja ne poznajo. Vodja republikan-cev Beer je napisal v nekom fran-coskem listu dva članka, v katerih je zahteval odstranitev kraljevega na-mestnika in proglasitev ljudske re-publike. Radi teh člankov je bil Beer tožen in obsojen na 5 let težke ječe.

»Mali sporazum«.

tako se imenuje zveza med Češkoslo-vaško, Jugoslavijo in Rumunijo, ima parkrat na leto sestanke svojih zuna-njih ministrov, na katerih se državni-ki teh prijateljskih držav razgovore o političnem položaju in določijo smer-nice za nadalnje delo. Kakor poroča-jo časopisi se bo prihodnje posveto-vanje Malega sporazuma začelo 20. maja v Beogradu. Prvi dve seji se bosta vršili v tem mestu, tretja bo v Zagrebu, četrtja v Dalmaciji. Takoj po političnih razgovorih naj bi se pričela posvetovanja o gospodarskih vprašanjih, ki zadevajo vse tri države. Tako se glase prvi načrti.

Ljudstvo naj odloči.

Španski samodržec Primo De Rive-ra se je odločil, naj ljudsko glasova-nje odloči ali je Španija zadovoljna z njegovo vlado ali ne. Kako se bo izvršilo to ljudsko glasovanje, je neznano.

Prej priznanje, potem kupčije.

Moskovska vlada je odposlancem angleških tovarnarjev izjavila, da ne more podpisati nikakega naročila iz Anglije, dokler se ne vzpostavijo di-plomatske zveze med Londonom in Moskvo.

O slovstvu in umetnosti.

»Luč«.

Poljudno-znanstveni zbornik. IV. Zbral Lavo Čermelj. Trst, 1929. Književna družina »Luč«. Tiskarna »Edinost« v Trstu. Str. 90.

Književna družina »Luč« je izdala že štiri zbornike poljudno pisanih člankov in razprav, v katerih se obravnavajo razna aktualna vprašanja iz javnega življenja primorskih Slovencev. Poleg teh pa se pojasnjujejo važnejši dogodki v življenju vse države (n. pr.: Dr. Čok: Korporativni red, I. — Jurca: Parlamentarne preuredbe, III). Ta smer je ohranjena tudi v četrtem zborniku, Angelo Kukanja razlaga postanek in sestavo Velikega fašistovskega sveta in razpravlja o izenačenju zakonov. Lavo Čermelj nadaljuje svoj »Politično-upravni in sodni pregled Julijske Krajine«. France Bevk in Lavo Čermelj sta sestavila zelo natančen pregled periodičnih slovenskih in hrvaških publikacij. Tak pregled je bil skrajno potreben. France Bevk je objavil razpravo o knjižnih izdajah v l. 1928. Tudi tak bibliografičen pregled je za vsakogar, ki se hoče poučiti o stanju kulture kakega naroda, zelo potreben. Želeti je le, da bi se bibliografija izpopolnila, kajti v Bevkovih pregledih manjka tu in tam kaka knjiga, kar pa je seveda pri današnjem stanju knjižnic več kot umljivo. Dodan je zemljevid Julijske Krajine, ki nam kaže politično-upravni in sodni položaj, kakršen je bil 31. decembra 1928. — Treba je priznati, da ti zborniki vršijo važno kulturno nalogo.

a. k.

H. Sienkiewicz: Na polju slave.

Povest iz časa kralja Jana Sobieskega. Ljubljana, 1928. Založila Jugoslovanska knjigarna. Str. 292. (Knjiga stane broš. 28 Din, vezana pa 40 D.)

Sienkiewicz je našemu ljudstvu dobro znan pisatelj. Vsakdo je rad bral njegov veliki trodelni roman: »Z ognjem in mečem — Potop — Mali

vitez«. Pričujoča povest je nekako nadaljevanje teh velikih zgodovinskih povesti. Snov je vzeta iz bojev znamenitega poljskega kralja Jana Sobieskega s Turki. Škoda, da je Sienkiewicz napisal samo prvo knjigo. Ti boji pa so samo zgodovinsko ozadje povesti. Glavno dejanje je zgodba dveh mladih ljudi, ki se po dolgotrajnem iskanju, ki postane včasih celo tragično, srečno najdejo in poročita.

Povest je zelo lepa in jo toplo priporočamo. — Omeniti moramo, da pisava poljskih lastnih imen ni enotna. Če je to bilo kolikortoliko opravičljivo v podlistku (povest je izhajala v »Slovincu«), je v knjigi nedopustno.

Cerkveno-glasbena literatura za mesec maj.

Cerkvenim zborom priporočamo sledeče zbirke Marijinih pesmi, ki jih ima v zalogi Katoliška knjigarna v Gorici:

1. V. Vodopivec, Lavretanske litnije štev. 4. Partitura stane 2 L, glaske za pevce 1 L (poština posebej). Predstojeca zbirka našega skladatelja se odlikuje kot prve tri po svoji melodioznosti in lahkoti, tako da se bo namah prikupila našim zborom. Izmed petih napevov sta dva ljudska (»Gospod usmili se nas« in »Sveta Marija«) lepo predelana za mešani zbor. Naravnost krasen je napev »Jagnje božje« s prelepim orgelskim spremljevanjem.

2. V. Vodopivec, 12 Marijinih pesmi (cena: L 6.—);

3. A. Mav, Rožji Mariji, 15 Marijinih pesmi (L 5.40);

4. A. Mav, Vzdihi po Materi, 14 Marijinih pesmi (L 4.35);

5. I. Laharnar, Šmarnice (8 pesmi) (L 5.75);

6. I. Laharnar, 6 Marijinih pesmi (L 3.—);

7. St. Premrl, Šmarnice (10 pesmi) (L 7.20);

8. St. Premrl, 40 Marijinih pesmi iz prilog »Cerkv. glasbenika« (L 14.40);

9. Sattner-Hochreiter, Planike, I. zv. (10 Mar. pesmi) (L 7.20);

10. Sattner-Hochreiter, Planike, II. zv. (14 Mar. pesmi) (partitura in vse glaske L 21.60);

11. A. Jobst, 9 Marijinih pesmi (L 4.35);

12. Hribar-Premrl, Slava Brezmadežni, III. izdaja (L 8.—);

13. Deschermeier, 4 Marijine pesmi (L 5.40);

14. J. Kokošar, Zdrava Marija, 33 Mar. pesmi za 3 ženske glasove (L 4).

Nemški glas o slovenskem umetniku.

Znana in močno razširjena berlinska revija »Velhagen & Klasing's Monatshefte« je prinesla v zadnji aprilovi številki kot umetniško prilogo v večbarvnem tisku Toneta Kralja »Slovensko svatbo« (last prof. Resa), ki je doslej brezdvomno najzrelejše delo našega umetnika. K sliki piše revija sledeče: »Z Antonom Kraljem predstavljamo našim bralcem enega najpomembnejših slovenskih slikarjev naše dobe. Anton Kralj je znal dati ekspresionizmu, ki ga je tudi v njegovi domovini umelo le malo ljudi, domač, samoroden značaj. Njegova »Slovenska svatba« deluje s sredstvi kubistične in primitivne umetnosti, a nad to odrazno obliko zmaga jasna vsebina: te postave živé in predvsem: vesele so! — Dejstvo, da je ugledna nemška revija izbrala izmed ogromne evropske produkcije tudi Kraljevo delo, je dovolj glasna priča o njega umetnostni vrednosti, ki ga odlikuje pred vsemi drugimi. »Slovenska svatba« je žela priznanje že na umetniških razstavah na Dunaju, v Pragi in Berlinu in lani tudi na Mednarodni razstavi v Benetkah. Tako prodira počasi a gotovo, priznanje slov. mlade umetnosti v tujino. Ali jo znamo dovolj ceniti doma?

Dr. Ivan Tavčar:

Cvetje v jeseni.

(Dalje.)

Po končanem tem opravilu je izpregovorila Meta:

»Mati je dejala, da naj pride Janez domov.«

Ta Janez sem bil jaz.

»Čemu?«

»Mati pravi.«

»Ne grem!«

K meni se je nagnila in šepnila:

»Pa z mano poidi! Ti nekaj po-kažem.«

»Ker je delavcev dosti, grem!«

Vstala sva, da bi odšla. To je opazil hlapec Danijel in je pričel nagajati, kakor smo si svoj čas med seboj nagajali, če sta fantič in deklíč, ko sta še v dolgih srajčicah okrog letala, kazala si prijateljstvo. Danijel je tol-

kel po svojem šepastem stegnu ter kričal:

»Mož in žena,
žlica masla,
skupaj krave pasla.«

Kaj to maslo in ta krava pomenita, mi še danes ni jasno.

Meta se je ponosno ozrla proti hlapčetu ter siknila: »Švedra!«

Ta pa se je še vedno grohotal ter gonil svojo pesem o maslu in kravi.

»Torej kam?« sem vprašal.

»Pojdiva do Karlovšice.« mi je odgovorila.

»Jera še živi.«

V vasi na Kalarjevem dvorišču je stal osemletni Kalarjev Lovrica. Na lito polne hlačice ga je bilo in meso je kar viselo od njega. Prvi navihanec je bil med vaškimi otročaji. Komaj je ugledal Meto, se je glasno zasmejal in še bolj glasno zakričal:

»Lisica! hoha! lisica!«

Sedaj pa sem nekaj doživel. Dekle

se je pretreslo in sapa je kar zapiskala iz nje. Bliskoma je bila z roko pri zemlji ter dvignila kamen, kakor ji je ravno prišel pod prste.

Lovrica jo je poizkušal hitro odkuriti, ali bilo je že prepozno. Meta je z veliko spretnostjo zavihetela svoj kamen ter zadela Lovrico zadaj v tarčico, da je lomil roke ter z največjim tuljenjem zbežal k materi v vežo.

Položaj mi je bil jase. V vsem našem pogorju ga ni bilo človeka, da bi se mu ne bilo pridelo kako smešilo ime. Radi lepih svetlih las je bila Presečnikova Meta »lisica«. In te »lisice« se ni mogla otresti, ker je javnost opažala, da jo spravlja v največjo jezo.

Hotel sem ji dati nekaj očetovske pouka:

»Kaj pa vendar počenjaš? Ali je kaj takega spodobno za žensko?«

Slo ji je na jok:

»Morem kaj, če imam te grde lase?«

Kaj nam z dežele pišejo?

Iz tržaške okolice.

Prosek. — Reči moramo, da nismo imeli v naši cerkvi tako lepega petja kot zdaj. Č. g. Križman je ves vnet za to. Sam zлага in sam uči. Tako petje kar kliče in vabi v cerkev. Podprimo našega g. župnika, da bo naš zbor še drugim cerkvam za zgled!

Ricmanje. — Tudi pri nas sili vse čez ocean. Nam bo kar delovnih moči zmanjkalo. — Naša občinska pota so lepo preurejena. Zato smo prav hvaležni obč. upravi. Naša godba nam tudi včasih zasvira; še bolj pa moramo pohvaliti pevski zbor pod vodstvom g. Švare. — Novi župnik č. g. Kranjec, ki je med nami od adventa, se je pri vseh že močno priljubil.

Mačkovlje. — Čudno se nam zdi, da se iz naše vasi nihče ne oglasi. Nekdaj smo imeli kar tri dopisnike, ki so se med seboj prekljali, da je bilo veselje. Prav pogosto jo je pri mahal v vas tudi Pepo brez doma. — Mraz je napravil tudi pri nas mnogo škode na trtah in oljkah; fige so vse pomrle.

Boljunec. — Pri nas je dosti ljudi brez posla. Nekaj dela je bilo na cesti. Občina je popravljala poti in deželna uprava je dala napeljati cesto proti Trstu. Zdaj bo cesta boljša, kakor je bila pod občinsko upravo. Hrib sv. Mihaela smo pogozdili. Tudi pri tem delu je bilo nekaj zaslужka. Zdaj bo tudi na polju kdo dobil delo. Trd je domač kruh, a zmeraj boljši kakor ameriški.

Samotorca. — Enkrat pred zimo smo sklenili razširiti in popraviti našo pot do cerkve svetega Urha. Na spodbudo županstva, ki je obljubilo pomoč, smo že odmerili z belimi kamni, kod naj cesta gre. Nekateri gospodarji so že prostovoljno ponudili svet in še robote. Še danes pa nismo začeli. Škoda, če bi vse to zaspadlo.

Še vedno sem ji hotel biti oče:

»Povej mi, Meta, kdaj je naš Blegaš najlepši? Ali ne tedaj, kadar ga obema jutrnja zarja? In kdaj se ti Stari vrh najbolj dopade? Ali ne tedaj, če okrog in okrog njega žari večerna zora? Ti pa se huduješ, da si prinesla s seboj na svet zarjo, ki ti noč in dan obseva obraz! Ali sedaj vidiš, kako si nespametna?«

Takrat sva se spustila s pota nizdol na senožeti, katere se po bregovih spuščajo do Karlovške doline. Po teh senožetih sva hodila že pred petimi leti in že tedaj sta jih oklenili najini srei.

Takoi pod Jelovim brdom izvira Karlovšica v precej mogočnem tolmu. V nji se zrcalijo jeseni in nekaj drobnih mecesnov, ker je čista kakor kristal. Nato pa šumi po bregu, napravljaja maihne šumeče slapove, ki se zopet nabere v tolmu, dokler ni med šumom in penami dosežen globoki dol. Po vseh tolmunih pa živi

Kontovelj. — V ponedeljek se je Jožef Ferfolja vrnil z dela v Trstu. Po večerji je šel na kozarec vina v gostilno, kjer se je nekoliko zakasnil. Ko je legel v posteljo, ga je popadla huda težava in v nekaj minutah je izdihnil. Uboga žena Pustil jo je samo s šestimi otroci! — Kako bo z letino, še ne vemo. Lahko pa že zdaj rečemo, da ne bo dosegla več kakor polovico lanske. Radi mraza je vse zakasnelo. Stare trte so vse pomrznile in celo nizko pri morju. Fig ne bo nič.

Z Notranjske.

Slavina. — Po solčnih delih dežele krompir že bode iz zemlje, pri nas ga pa šele začnemo saditi, ker sta nas sneg in mraz tako dolgo zadrževala. Naša vas slovi že od nekdanjega dobrega brinjevca. Letos bomo z njim zaslužili le malo ali pa nič, ker je bilo brinje slabo in ker je pristojbina za kuhanje žganja zelo visoka. Za 24 ur moramo plačati od malega kotliča, ki drži 25—30 litrov, po 500 lir daca.

Studen. — Kako nepričakovano smo te dobili. »Novi list«. S pomladjo, žal tako muhasto, si tudi ti potrkal pri nas. — Pretekli teden je umrl pri nas spretni in daleč okoli znani mizar Ivan Lenarčič. Zapušča ženo in dva otročiča.

Iz Istre.

Dekani. — Čitali smo v »Novem listu« dopis iz Dekanov. Prav je, da je pohvaljen pevovodja. Saj je v zboru dosti ljudi, ki dosti žrtvujejo. Grdo pa je, da pri blagoslovu pojejo skoraj sama dekleta. Odobravamo prepoved č. g. župnika, naj ne hodijo dekleta v taki noši v cerkev, kot se je to zgodilo na veliko noč. — Od hude burje oškodovanim posestnikom je hvalevredno priskočila na pomoč posojilnica. Tudi razna semena preskrbuje. Prav!

množica črnozelenih postrvi, da voda kar zatemni, kadar pred tabo švignejo pod skalnati rob.

Dolgo je molčala; končno pa je le ponižno izpregovorila:

»Ne bom se več jezila!«

Prišla sva do največjega tolmu, ki je tičal nekako v sredi bregovja. Obdajalo ga je gosto jelšje in to grmovje je ustvarjalo nekako lopo. V to lopo sva se podala ter sedla na mehko travo. Sedela sva v senci, a tolmun sam so obsevali solnčni žarki. Na suhi veji nad vodo je čepel debel loglavec, sivi kačji pastir. Gorkota je prebudila iz spanja belega večernega metuljčka — mi gorjanci bi rekli »motoviljčka« — ki je tičal pod zelenim listom. Hotel je poizkusiti svoje zaspane moči in vzdignil se je v topli zrak. Ali debel loglavec je prežal in takoj ga je pograbil, da so se bele peroti v koscih usule od drobnega mučenika. Nato je ropar z okušenim

Umrli je 15. t. m. Ivan Grižon, ki zapušča še dva nedorasla sinova.

Brezovica pri Materiji. — Kaj jim vse prav pride! V Tabru pri Brezovici so tatovi odrezali in odnesli vrvi od zvonov. Jermen so pa vrgli na tla. V Hotični so pa kar cel zvon odnesli.

Kubed. — Naša cerkev je lepo poslikana in tudi prostorna. Vendar se tistim, ki med mašo zunaj stoje in še med povzdigovanjem tobak kade, zdi nemara pretesna. — Naše pokopališče je zanemarjeno; potrebno je dobiti oskrbnika. Tudi zvonik čaka še vedno na popravo.

Hvala Bogu, da je prišlo zadnje dni nekoliko dežja, sicer bi naše njive še bolj žalostno izgledale.

Iz Jelšanske občine. — Ker se od povsod oglašajo v dragem nam »Novem listu«, naj še mi eno povemo. Ali naj tožimo čez slabe čase? V marsikateri hiši ni ne za sol in ne za polento, a plešemo pa le! Pri nas v Lapjanah imamo vsako prvo nedeljo v mesecu ples — v pustu in postu. Pa tudi sosedni Jelšanci so pridni za ples. Predzadnjo nedeljo so imeli kar dva plesa v vasi, doma in pri Mokarju. Mi se ne čudimo mladini, ker ta še noče spoznati resnosti časa. Čudimo se pa, čemu dovoljenja za ples? Lire, ki gredo za ples, bi drugače šle za polento! Možje, zganite se, pa zahtevajte več obzira do svojih žepov! — Na postaji se sedaj mnogo dela. Hvala Bogu, da je zaposlenih dosti domačinov! — Zima nas je pa držala! Do 23 stopinj mraza smo imeli. Polno žita in drevja je pomrznilo.

Iz idrijskega kotla

in okolice.

Novi grobovi. — V torek 9. t. m. sta v tukajšnji bolnišnici umrli 63-letni Franc Bezeljak, načelnik gasilnega društva v Črnem vrhu in 16-letna Marija Jež, hčerka rudniške vdove. — V soboto 13. t. m. je na Brusovšu umrla 71-letna vdova Apolonija Seljak. — V nedeljo 14. pa v Čekovniku Ivan Mohorič. Pokopali so

trupelcem suhotno odfrčal, da si je drugod v miru napravil obed.

»Jé gal!« je vzkliknila Meta. Bele peroti so padale v vodo, kjer se je takoj začulo posebno pljuskanje. »Jera se oglašja.«

Pristopila je k vodi ter nalahko dvignila roko. Jaz pa sem moral ostati na svojem mestu. Od tam sem videl, kako je izpod skale, okrog katere so se nabirale pene, priplavala velika postrv, katere je hlastnila po belih koscih po vodi.

»Bila je »Jera«, ki sva jo že pred petimi leti spoznala.

Prišel je ukaz: »Kobilice lovil!«

Človekoljubno je še dostavila: »Pa steri glavice, da ne trpe preveč!«

In ljubljanski kavalir se je plazil po bregu ter pokorno lovil brzokoške kobilice. Trl sem jim glavice, tako da sem imel v hipu rumene prste na roki. Z otrokom sem postal otrok, prihod sem slonel v naročju, ž njo di-

ga v torek v Idriji. N. v m. p.! — Letos je umrljivost v Idriji znatno večja kot zadnja leta. Imeli smo že 30 pogrebov.

Bolazen. — Zadnje dni je v Idriji nenavadno veliko ljudi bolnih na influenci. To je pač posledica strašne zime. Vse polno je družin, ki imajo po več bolnikov.

Važno. — Prihaja čas, ko se pričinja z delom pri raznih javnih napravah. Ob tej priliki prosimo vse merodajne činitelje, da se k delu sprejmejo predvsem domači, brezposelni fantje. Delalo se bo pri vojašnici, pri cestah itd. Če bodo podjetniki sprejemali najprej domače delavce — kar bi na vsak način moralo biti — bi bilo našim številnim brezposelnim precej pomagano. Zato nujno prosimo, da se za to perečo zadevo zavzamejo naša oblastva.

Prireditve. — V nedeljo 14. t. m. je bila v gledališču prireditve, ki so jo vpriporili učenci in učenke ljudske šole.

Nova godba. — Nova godba, o kateri smo poročali v zadnji številki, je 21. t. m. že javno nastopila. Godba na pihala šteje sedaj okrog 60 moških, orkester bo štel do 35 moških. Ker je organist g. Uršič v glasbi izvrstno podkovan, upamo, da bo sčasoma ta godba tehnično precej na višku.

Sp. Kanomlja. — Pretekli teden se je radi obilnega deževja v Sp. Kanomlji vdrla cesta pri posestniku in mlinarju Podobniku. Ves vozni promet iz gorenjih delov Kanomlje je oviran. Ker je pa cesta tam nujno potrebna, je upanje, da se bo kmalu popravila za promet.

Ledine. — Letošnja zima je tudi pri nas spravila dva v grob. Umrla sta večletni cerkovnik Ivan Sedei in Ivana Likar iz Javorjevega dola, ki je ušla k 92 let. V februarju smo imeli prav lep sv. misijon.

Črni vrh nad Idrijo. — Imeli smo veliko snega in mraza. Naiveč ga je bilo pustne dni, ko je kazal toplomer do 30 stopinj pod ničlo, kar je za naš

še sicer precej mrzle kraje nenavadno. Mrzla zima je bila gotovo vzrok, da je pomrlo veliko starih ljudi. V Godoviču je umrl Anton Bolčina, star 92 let, v Zadlogu Matej Kavčič, star 90 let, na Medvedjem brdu Martin Petrovčič, star 88 let, v Črnem vrhu Jernej Čuk, star 90 let, v Mrzlem logu Jera Rupnik, stara 83 let. Največjo in zelo redko starost je pa dočakal dne 15. marca t. l. umrl Štefan Menart iz Novega sveta, ki je bil rojen dne 21. decembra 1829. Niso mogoče čakali visoke starosti radi udobnega in brezskrbnega življenja, morali so veliko trpeti, nekateri tudi pomanjkanje, pač pa radi svojega treznega in zmernega življenja, ki jim je pripomoglo do visoke starosti.

S Koroške.

Ukve. — Prejšnji teden se je vodja tukajšnje žage Peter de Tina peljal s kolesom iz Žabnic. Zaverovan v mimovozeči vlak ni slišal od zadaj prihajajočega avtomobila, ki je hotel mimo njega, a ga je pri tem vrgel s kolesa in mu močno poškodoval nogo. Vse obsodbe je vredno, da je avto po nesreči odbrzel kar naprej ne zmeneč se za težko poškodovanega. Šele voznik, ki je nato mimo prišel, ga je pobral in pripeljal v Ukve. — Naši vojaški novinci imajo že več let lepo navado, da si naroče pred odhodom posebno sv. mašo, pri kateri pristopijo skupno k sv. zakramentu in jim duhovnik spregovori par besed v slovo in pouk. Prvo leto, ko so novinci sami prišli na to lepo in pametno misel, je en tovariš moral oditi že par tednov poprej. Pri vojakihi je zbolel in umrl. — Lansko leto je bil povabljen še novinec iz sosedne Ovčje vasi, naj se jim pridruži, a ni prišel. Pri vojakihi je padel s konja in si poškodoval nogo. Drugi pa, ki so pred odhodom prejeli sv. zakramente, so se doslej vsi zdravi vrnili. Čudno! Tudi letos se tako pripravijo na nastop novega stanu. Bog z Vami. vrli fantje!

Ovčja vas. — V soboto je delavec Vito nekaj popraviljal pri vodovodu na tukajšnjo električno centralo. Po nesreči je padel z visokega odra in si težko poškodoval obraz. Moral je v bolnišnico. V nedeljo je bilo prvo sv. obhajilo otrok. Čudili smo se, da ta dan ni bilo v cerkvi nič petja. Že smo mislili, da so se pevci ustrašili ali pa užalili, ker jih je zadnji »Novi list« pohvalil. A so bili le nekateri upravičeno zadržani, da niso mogli priti. Jih pa prihodnjo nedeljo spet pričakujemo. Saj nedeljska sv. maša brez petja je kakor dan brez solnca.

S Krasa.

Šmarje pri Sežani. — Odkar nas je obiral hudomušni stric »Jaka« na »Lukcevem ognjišču«, ni bilo slišati nikakega glasu o nas. Od takrat se ni Bog zna koliko spremenilo v naši vasi, ki šteje s Španžvevo hišo vred pet in dvajset hišnih števil. V vaško kroniko imamo zabeležiti le nekoliko rojstev in smrti.

Porok je pri nas na splošno malo. Za ta pust se je poročil pri nas le naš mežnar Ludvik Poljanov s Kovačevo Pavlo.

Naša mladina se je letos hvala Bogu spametovala, ker ni priredila plesa na velikonočni ponedeljek, menda zato ne, ker nismo imeli lansko leto na ta dan zaradi plesnega norenja sv. maše v naši cerkvi. Letos je bila zopet po starem ob 10. uri.

Naši Amerikanci, ki so jo popihali zadnjo jesen od doma, niso nič kaj zadovoljni v novi domovini. Marsikateri bi rad vzel malho na ramo ter jo vrezal nazaj čez lužo, če bi bilo mogoče. Resničen je naš pregovor, ki pravi: »Ljub je domek, če ga je za en bobek!«

Letošnjo zimo so se zopet pojavile baržunaste kape. Pravijo, da imajo tovarno za nje na Velikem brdu.

Tomaževica. — Mi komaj čakamo, kdaj pride k nam »Novi list«. Do ponedeljka ne moramo pričakati, zato ga že ob nedeljah v Komnu kupimo.

hal in živeli! In prav nič se ne sramujem povedati, da se mi še danes sanja v dolgi noči, kako lovim kobilice po travah ob slapih šumeče Karlovšice!

Prinašal sem jih dekletu, ki je vsako posebej spustila v vodo. Ondi se je Jera gostila. Postavila se je bila ob strani tik curka: kadar je prineslo kobilico mimo, je že izginila v nenasitnem želodcu.

Šestnaist po vrsti jih je Jera pozobala tisto jutro: šele za sedemnaisto se ni več zmenila, tako da jo je curek odnesel. Nato je hotela prebavljati. Splavala je h koncu tolmuna, kjer je obstala. Držala se je prav pri površini, da ji je gledala plavut iz vode in da so se jasno razločevale črne in rdeče pike. Pri tem je Jera bila mirna, kakor kos lesa, ki je obstal v mirni vodi, samo včasih je z repkom pomahala in bistri očesci sta se ji svetili ko iskri.

Ko sem pristopil, ni takoj zbežala. Polagoma se je potapljala, zmerom

nižje, zmerom nižje, dokler je ni vzele dno mojemu očesu.

»Tebe se je zbala! Sedaj jih pa nekaj vjamem, če jih hočeš jesti.«

Peljala me je k nižjemu tolmunu, ki je bil bolj plitev in katerega so obdajale votle skaline, pod katerimi se rade skrivajo ribe. Ko sva pristopila, se je potegnil teman oblak: toliko se jih je skrilo pod skalo.

In spet sem doživel nekaj posebnega. Vrgla je ruto z glave in odvezala še tisto, ki jo je imela okrog vratu. Pri tem se je sramežljivo obrnila v stran, da bi ne opazil, kar ni bilo namenjeno mojemu pogledu. Vrgla je ruti v travo, a s tem je bilo sramežljivosti v vsakem oziru zadoščeno. Obrnila se je k meni, kakor da bi imela deset rut okrog vratu; na rokah pa je pričela vihati rokavce. Ko so bili na obeh rokah zavihani, je legla na breg, rekoč:

»Da bi le kakšna ruska ne uklalala!«

V pogorju je »ruska« to, kar je mravlja v dolini.

Brez strahu je potem segla pod skalo, in sicer tako globoko, da ji je voda močila zavihani rokavček.

S ponosom je zaklicala: »Jo že čutim!«

Kdor ve postrvi z roko loviti — jaz sem strokovnjak v tem — ve tudi, kako se polasti lovca zadovoljstvo, če je spravil žival pod skalo v tako stisko, da več uiti ne more.

To zadovoljstvo je občutila tudi Meta:

»Mislim, da mi več ne uide.«

V tej nadi je prišla eni roki še z drugo na pomoč, tako da je imela obe v vodi in pod skalo.

Kmalu pa je Meta nekaj zastokala, nato je bliskoma potegnila roke izpod skale in se vzdignila z zemlje. Bila je tako ostrašena, da se ni mogla geniti z mesta.

(Dalje.)

— Krompirja še nismo posadili. Upamo, da bo dež kmalu ozelenel naše pašnike. — Umrli je 61-letni Ščuka Andrej. Prosil je miloščine in je precej nabral. Tudi prejšnjih kron ima nekaj v skrinji.

Sveto. — Ljudje tarnajo, ker je seno po 65 lir kvintal, paše pa nič. — 11. aprila je umrl za pljučnico 57-letni kamenar Franc Pahor. Težko delo v kamnolomih ga je tudi strlo. Uboga vdova z dvema otročičema! — Poročila se je v Trstu naša vaščanka Krmolj Marija z gosp. Mezgečem iz Istre. Srečno!

Avber. — (Nesreča.) Blizu Avbera so pred nekaj meseci odkrili večje skladovalnice kamnja, ki ga sedaj lomi neka tržaška družba, pri čemer ima lepo število vaščanov dneven zaslužek. V torek se je zgodila nesreča. Mladeniču Francetu Breščaku je skakala padla na nogo. Peljali so ga v Sezžano in upamo, da ne bo hudih posledic.

Iz Vipavske doline.

Iz gorenje Vipavske. — Število izseljencev iz Planine pri Vipavi je v zadnjem letu zelo naraslo. Planincev je v severni 7, v južni Ameriki sta 2, v Franciji jih je nad 30; dosti jih je šlo tudi v Jugoslavijo. Bolezen nas je tudi močno obiskala. 16 smo jih položili k večnemu počitku.

V našem trgu se nahaja neka redka zanimivost: kolovrat, ki ga vrti gospodinja skoro vsak večer. Koliko jih je bilo nekdanj po deželi! Sedaj pa so le še bele vrane. Pridna lastnica kolovrata je stkala v zadnjih letih 24 rjuh in več drugih stvari. Koliko denarja bi si lahko prihranile kmetije v teh časih, če bi gospodinje znale vrtneti kolovrat, mesto da kupujejo drage in tanke rjuhe pri trgovcu.

Gaberje. — Same žalostne novice so pri nas. V začetku marca smo imeli dva mrliča. Eden, Stanko Koruza, je bil še mlad fant, drugi, Jožef Vitez, pa že prileten mož. Na veliko soboto smo imeli kar dva pogreba; to pot smo spremili k zadnjemu počitku dve, obe čez 60 let stari ženi. — V noči od pretečene sobote na nedeljo so neznan tatje vlomili v trgovino bivšega župana Karola Ukmarja in mu odnesli precej tobaka, sladkorja, kave in drugega blaga.

Osek. — V mesecu februarju je moral naš gospod skoraj vsaki dan korakati v burji in mrazu v hribovito vasio Užiče, kjer je najhuje gospodovala pljučnica. Najbolj je bila prizadeta družina Peršičeva, kjer so očeta in mater — enega za drugim — ponesli k večnemu počitku k Sv. Luciji. Ko so mater odnesli, je pa obolel gospodar sin na domu, a je hvala Bogu kmalu prestal to hudo bolezen; huje pa je prišla drugega sina, ki je gospodar v bližnji hiši, ker je šele po trideseti injekciji prišel izven nevarnosti in je še sedaj zelo šibek, tako da še dolgo časa ne bo sposoben za težko delo. — Pa ne samo pri ljudeh, ampak tudi pri živini je

zapustila zima hude posledke! — Naši listi prihajajo k nam zelo počasi. Menda ostanejo na »cenzuri« v Šempasu. Če ne bo reda kaj kmalu, se bomo pritožili na pristojna oblastva.

Vipava. — Dne 12. t. m. je umrl dober znani posestnik in gostilničar v Vipavi g. Ivan Ferjančič v starosti 64 let. V teku treh dni je bil zdrav in mrtev. Bil je dober mož in blaga duša; vzgojil je 9 otrok.

Dornberški Tabor. — Ko pišem te vrstice, se zopet poslavljajo od nas trije fantje, ki gredo v Argentino. V naši majhni vasi imamo kar 22 novolistarjev, tako se je list pri nas vdomačil.

Budanje. — Pri nas se je to zimo smrtno ponesrečil Pavel Gorup, delavec pri g. Repiču. Padla je nanj skala in je bil na mestu mrtev. Pret. mesec smo spremili k večnemu počitku Ano Ferjančičevo, ženo posestnika Vikt. Ferjančiča. — Po dolgem, skrbi polnem življenju in po mučni bolezni je umrl France Hladnik. N. p. v m.!

Iz Gor.

Kobarid. — Začetkom marca smo dobili novega občinskega komisarja g. Pacellinija, o katerem upamo, da bo mož na mestu. Govori se, da bo do pri cerkvi sv. Antona napravili osarij (kostnico), kamor bodo spravili kosti padlih vojakov, ki leže pokopani po raznih pokopališčih v Kobaridu, Tolminu in okolici. Delo je preračunjeno na par milijonov lir, katere bi dala seveda država. — Z našo električno lučjo nismo prav nič zadovoljni, posebno kadar je suša in ko nam svetijo luči še slabše kot navadna sveča. Pravijo, da bo boljše, ko dobimo elektriko iz Podmelca. Počakajmo torej! — Našo farno cerkev smo že v jeseni popravili. Bil je v resnici že zadnji čas. Cerkev je bila že taka, da je delala sramoto Kobaridu. No, sedaj bo, hvala Bogu, za nekaj časa v redu, posebno ko dobimo nove klopi. — Petje v cerkvi je lepo, tako da ga še tujci občudujejo. Cerkveni zbor je sicer majhen, pa je dober. Vodi ga organist g. Joško Rakušček. — V četrtek po veliki noči se je poročila gdč. Olga Urbančičeva iz znane Kotlarjeve družine z g. Miljutinom Vugo iz Sv. Lucije. V kratkem bomo imeli še par porok, ne sicer toliko, kot jih Dolfi Benečančkov našteva, na vsak način pa toliko, da lahko brez strahu trdimo, da se tudi v tem oziru vse stransko giblje.

Čezsoča. — Majhna je naša vasica pod Polovnikom, komaj nekaj stotin prebivalcev ima, pa vendar smo imeli dne 15. t. m. v enem dnevu kar dve poroki. Poročil se je Karl Zornik, odbornik bivšega prosvetnega društva z gdč. Pepco Šuler. Vzela sta se tudi Anton Čopi z gdč. Marijo Komac. Bog daj srečo!

Volarje. — Upamo, da bo zdaj kaj zaslužka, ker bodo začeli popravljati cesto skozi našo vas do Kobarida. Naš obč. načelnik je tudi dobil 80.000 lir vojne odškodnine za most. Posest-

niku Ivanu Kutinu so odnesli 15 kvintalov sena na drugi strani Soče. Tavo so sledili do Kanala.

Ladra. — Že pred dobrim pol letom so napravili pri nas, v Smasti in na Kamnem električno napeljavo. Toda koli in žice so — luči ni. Tudi se nam zdi čudno, da na Libušnje, kjer bi cerkev zelo potrebovala električno razsvetljavo, tok ni napeljan. Upamo, da sedaj ko imamo novega podeštata, tudi pri nas zasveti moderna luč in pomeče smrdeče petrolejke v kot.

Čadrg. — Mi imamo tako slabo pot v Tolmin, da smo na njej v vedni nevarnosti. Pred kratkim se je ponesrečila na tej poti Mar. Rutar. Upamo, da nam pojde g. obč. načelnik pri popravilu na roko. — Tudi med nas je zašla izseljeniška bolezen. — 11. t. m. smo po petih letih spet imeli poroko. Vzela sta se Jelinčič Jakob in Klobučar Ivanka. Srečno!

Lom nad Kanalom. — Preteklo leto smo imeli prav malo novih parov. Pa tudi zdaj se fantje niso kar nič ustrašili podvojitve samskega davka. Naši izseljenci (izjeme!) nam še precej dobro pišejo. Letos bo pri nas tretjič po vojni birmovanje.

Kal nad Kanalom. — V taki obsežni občini, kot je naša, je le malo kruha. Ljudi gre dosti v Pijemont. Na jesen se vračajo. Krompir je zmrznil dvakrat; nekaterim pa nobenkrat... Nove hiše so se v boju z burjo pokazale kot škatlje. Zemljo je prekladalo kar brez vseh pravic s tvojega na sosedovo. Še stari ščep ne pomni take reči. Nekaj gospodarske opore nam dajo mlekarne. Ustanovila se bo podružnica v Cvetrežu. Imeli smo tudi kmetijski tečaj, ki ga je vodil neumorni učitelj g. Ant. Bratuž. Že pred časom smo pokopali nekdanjega župana Štefana Okrogliča, moža korenin!

Trnovo pri Gorici. — Dne 14. t. m. smo blagoslovili nove cerkvene orgle, ki jih je postavila tvrdka I. Kacin iz Gorice. Po lepem govoru o cerkvenem petju in cerkveni glasbi je blagoslovil orgle č. g. Franc Kodrič iz Solkana. Orglal je g. Kacin sam. Orgle so lepo delo in smo z njimi prav zadovoljni. — Drugače se imamo pri nas kakor drugod. Zaslužka je malo. Lansk letina je bila slaba, krompirja nismo skoro nič pridelali. Sedaj pa ni denarcev, da bi ga kupili. — Zima je bila pri nas zelo huda in smrt je pridno kosila. Letos smo jih že 11 pokopali. — »Novi list« nas je zelo razveselil in ga prav pridno čitamo. Naj le redno prihaja med nas in naj nas izobrazuje in poučuje!

Čepovan. — V 81. letu svoje starosti je v Gospodu zaspal dne 12. t. m. naš stari cerkovnik France Podgornik. Že petletni otrok je služil pri sv. maši, pozneje je prevzel službo cerkovnika kot naslednik hiše cerkovnikov in jo vzorno opravljal nad 50 let. Posnemanja vredno je, da so poklonili domači znesek za malo semenišče, mesto za vkoreninjeno navado deliti sveče vdeležencem pri pogrebu.

Kaj se sliši po svetu.

Diplomat.

Francoski zunanji minister Talleyrand je bil eden najboljših diplomatov 18. stoletja. Diplomacija mu je tako prešla v kri, da se je ni niti pri neznatnih prilikah mogel otresti. Če je pri pojedini ponudil kakemu knezu pečenke, je to storil z besedami: »Naj mi vaše visočanstvo izkaže čast, in mi dovoli ponuditi nekaj te izborne pečenke.« Za vojvodo je rabil: »Ali si smem, vojvoda, dovoliti to čast ter vam ponuditi nekaj te jedi?« Markizu je ponudil: »Markiz, izkažite mi to čast ter vzemite si kos pečenke.« Grofa je opogumil k jedi: »Grof, ali vam lahko priporočim to pečenko?« Za barona je pa že bilo dovolj: »Baron, hočete malce pečenke?«

Rešeno vprašanje.

V majhni vasi Gammelsvensky v Ukrajini je bilo še izza davnine naseljenih 800 Švedov. Ker niso prišli do svojih manjšinskih pravic, so lepega dne zažgali vas, podrli kar se je dalo podreti, in se napotili lepo proti Švedski.

Angleži brez »kraljice«.

Kako? Saj je še živa. Res je, a nima po starem normanskem pravu pravice do naslova kraljica (queen), ampak se sme imenovati le kraljica-soproga (queen-consort). Le taka kraljica, ki sama vlada (n. pr. kraljica Viktorija) ima polno pravo do tega naziva. To so dognali zadnje čase juristi na Angleškem.

Draga reč.

Angleški finančni minister je dovolil, da Velika Britanija nakupi na Čehoslovaškem še 20 gramov radija v zdravstvene svrhe. Teh 20 gramov te najdražje rudnine na svetu bo stalo okoli 18.400.000 lir. Največ radija pridobivajo v Jahimovu na Češkem. Razbi se pa zlasti za zdravljenje želodčne raka.

Drzni plezalec.

Neki Dalmatinec, mojster v plezanju, je hotel pokazati svojo umetnost in je splezal kar po zidu na zvonik zagrebške stolnice. Ljudstvo ga je na cesti opazovalo in mu gromovito zaploskalo, ko je došel srečno na vrh. Cerkovnik stolnice pa ni bil istih nazorov. Zdelo se mu je, da je Dalmatinec oskrunil cerkev in ga je zato počakal ter mu ob povratku z zvonika prismolil obilno število krepkih zaušnic. Dalmatinec je mirno prenesel ploho in se ni branil. Zato so se pa njegovi občudovalci vrgli na cerkovnika in ga prav korenito preklestili.

Kuharska tekma.

V Berlinu so pretekli teden priredili svoje vrste tekme. Šlo je za to, katera izmed berlinskih kuharic ali gospodinj zna najhitreje in najbolje varčno pripraviti kosilo za štiri osebe. V juniju bodo pa tekmovala kuharice iz vse države za prvenstvo in za naslov »kraljice kuharic«.

Roparski napad s strojno puško.

V New-Yorku (Njujorku) se je dogodil roparski napad, ki po svoji drznosti prekaša malone vse dosedanje. V neki zelo živahni ulici je ob belem dnevu pet s strojno puško oroženih banditov napadlo avtomobil, v katerem so trije nameščenci njujorške telefonske družbe peljali 38 tisoč dolarjev, ki so bili namenjeni za delavske mezde. Roparji so oddali okrog 50 streliv in so dva družbina nameščenca težko ranili. V splošni zmed, ki jo je divji in drzni napad povzročil, se jim je posrečilo polastiti se denarja, ga spraviti na drug avtomobil in zbežati. Številno navzočih mimoidoči so bili tako osupnjeni in prestrašeni, da je drzna roparska petorica lahko brez ovir zginila.

Zavarovalnica za lumpe.

V Ameriki imajo zavarovalnice vseh mogočih baž. Zločinci imajo posebno zavarovalnico, če koga izmed »bratcev« doleti smola, da mora v luknjo. V tem slučaju dobi ud zadruge posebno hrano v zapor in pa do brega zagovornika.

Ribe na suhem.

Velikanske vsakoletne poplave se veroameriškega veletoka Mississippi vržejo na obrežje ogromno število rib. Pri zadnji poplavi je vlada ukazala ribe pobirati in jih znositi nazaj v reko, da zarod ne izmrje. Nabrali so 13 milijonov rib.

Gramofon jih je rešil.

V bližini Pariza je mlada gospa ostala letošnji božični večer sama doma, ker je mož šel obiskat težko bolnega očeta. Posli so šli k polnočnici. Ko sedi z otroci v samotni hiši, čuje

nenadoma v vrtu šum in vidi begajoče sence. Kaj ukreniti, kako se rešiti? V glavo ji pade bliskoma dobra misel. Navije takoj gramofon in bučna plesna viža zadoni v stanovanju. Žena začne pri tem peti in skakati, kakor da bi bila v hiši številna družba. Hudodelci se niso upali blizu in so zbežali iz vrta.

V sanjah je govorila.

Neki Herman Silbermann iz ameriškega mesta Ventuki, ki je bil velik ljubosumnež, je slišal, kako govori njegova žena v sanjah. »Oh, ubogi Rudolf« — je nežno ponavljala. Tako se je imenoval hišni prijatelj in častilec njegove soproge. Silbermann, ki je imel že delj časa hud sum, je mislil, da ima sedaj v rokah dokaz nezvestobe in je zahteval pred sodnijo ločitev zakona. Trezni sodniki so pa tožbo zavrgli, češ, da sanje niso nikako dokazilo.

Babilonska mešanica.

Vseh jezikov in narečij je na svetu okoli 3424. V Ameriki jih je 1624, v Aziji 937, v Evropi 587 in v Afriki 276. Najbolj bogata na izrazih je angleščina, za njo pride nemščina, potem italijanščina in francoščina.

Zelen zakon.

Nekje na Erdeljskem v Romuniji sta se s privoljenjem staršev ter vseh gosposk vzela 17-leten fant in 14-letna deklica. Sprva sta oba menila, da živita v sedmih nebesih. A glej, spaka! Čez dva meseca se mladi ženi stoži po mami, po njenih punčkah in po domači mucki. Lepega dne je izginila iz moževega stanovanja in je priokala domov k mami. Eno leto je razočarani mož med prošnjami in grožnjami čakal, kdaj se mu žena vrne. Potem se je pa naveličal svojega zelenega zakona in se je dal tudi pred postavo ločiti.

Samomorilec in vlomilec.

Trgovec je šel na boben; to se večkrat pripeti. Zdaj hoče postati samomorilec; to se pa ne pripeti dostikrat. Noč je. Samokres je že nabit na mizi; on piše zadnja poslovilna pisma.

Nenadoma opazi nekoga za seboj. Vlomilec! Tudi ta ima samokres; celo petelin je že napet.

»Denar ali življenje,« zavpije vlomilec, prav kakor se bere v detektivskih romanih.

»Življenje,« odvrne trgovec mirno. Vlomilca prevzame jeza: »Gospod, ne brijte norcev z menoj, sem prav resen vlomilec.«

»Ljubi mož, o tem nikakor ne dvomim. A ker ste mi že dali na izbiro, sem se odločil, da me počite.«

»Ne razumem,« jeclja vlomilec.

»Prav enostavno. Pravkar sem se hotel usmrtiti; zato ste mi ravno prav prišli. Prav do svoje smrti vam bom hvaležen za uslugo, kar sprožite!«

Vlomilec je bil v veliki zadregi.

»Takega slučaja pa vseh šestnajst let svoje obrti nisem doživel. Toda, gospod, jaz poznam postave.«

»Pa če vas prav lepo prosim. Morda izvolite pomeriti semkaj...« in trgovec si odpne suknjič.

»Kar zahtevate, je nemogoče,« se vlomilec odločno brani.

Trgovec začne prositi, zahtevati, celo groziti. Vse je zaman, vlomilec se sklicuje na svojo »nekrvavo« preteklost, na družinsko čast. Ko je preprič prav v ognju, vpraša vlomilec:

»Čemu pa se hočete pravzaprav usmrtiti?«

»Ker sem iz lastne lahkomišelnosti šel na boben. Po postavi dobim za to šest mesecev ječe.«

»Zastran teh borih šest mesecev?! — Dragi gospod, potem ste pa največji osel, kar sem jih srečal!«

To žaljivko si je trgovec tako vzel k srcu, da je vlomilca ustrelil. Naslednji dan se je z upniki poravnal. Listi so pa prinesli obširna poročila o junaškem trgovcu, ki ga je znani vlomilec v stanovanju napadel. Trgovec pa je imel toliko prisotnosti duha, da ga je ustrelil.

Iz zaprašenih bukev.

Rado:

Vse mine — vse se spreminja.

Brskajočemu po zaprašenih bukvah goriške licealne knjižnice mi je prišel v roke zanimiv zvezčič. Tiskal ga je leta 1867. tiskar Paternolli v Gorici. Pisan je po latinsko. Naslov, preveden po naše, se glasi:

»Album«

t. j. spominska knjiga, izdana o priliki, ko je 30 duhovnikov, vsi bivši součenci, slovesno obhajalo 25 letnico duhovništva v goriškem centralnem semenišču 3. 4. in 5. septembra v letu našega rešenja 1867.

Album je uredil učeni Štefan Kocjančič, semeniški ravnatelj. Kocjančič se je rodil za božič l. 1818 (— sto in toliko let je torej že od tega —) v Vipavi. L. 1841. je bil posvečen. Kasneje je najprej v Ločniku, pet let kasneje je pa že bil nameščen za profesorja starega zakona in vzhodnih jezikov v centralnem semenišču. Štefan Kocjančič je eden prvih slovenskih zgodovinarjev naše dežele. V škofijskem listu je napisal več kritičnih zgodovinskih razprav. Bil pa je tudi sicer plodovit pisatelj.

Omenjeni album so tudi njemu posvetili v urejevanje. Iz albuma sem prepisal s podpisani članek, ki je zanimiv kulturno-zgodovinski drobček za dobo pred dobrim pol stoletjem. Prav dobro se spoznajo iz njega duhovniške razmere pri nas. Pazi tudi na te danji slog.

»Pet in dvajset let je, kar sem duhovnik, in malo da ne devet in štirideset, kar živim; lepo število let in vendar, kako hitro so mi ta leta potekla! Zdi se mi, da sem še včeraj se izšolal. In pa tudi, koliko sprememb opazim, ko le malo pomislim, kako je bilo sadaj pet in dvajset let, kako je bilo sadaj osem in trideset let! Leta 1827. sem začel hoditi v šolo, naj prej v domačo trirazredno šolo, kjer sem v treh letih imel štiri učitelje. Dobro nametim Ježa, ki je bil prvega pol leta učitelj moj; ali Niča, ki je bil mi učitelj drugo polovico leta, skoraj nič več ne pomnim. Nikoli ne pozabim Slavika čeha h kateremu sem 1828. leta v šolo hodil, in pa Jožefa Stöcklna, ki je bil naš »raganist«, in tedaj učitelj moj v letu 1829. In kje so sadaj vsi ti nekdanji moji učitelji. Stöckl in Slavik sta gotovo uže ta revni svet popustila, za una dva pa čisto nič več ne vem.

O vahtih leta 1829. sem prišel v Goriške šole. Tu me je učil najprej rajni Janez Lužnik, katehet mi je bil tudi rajni g. Jožef Bacci; šolska leta 1831. do 1834. sem obiskoval prve štiri gimnazijske šole; moji učenci so tedaj bili Janez Juretič, pa katehet najpred Tomaž Hvala, za njim Jožef Budin, gimnazijski direktor pa Peesenegger. In kje so sadaj vsi ti vrli možaki? Davno uže počivajo pod črno zemljo, in njih mesto so drugi pre-

vzeli. V peti in šesti šoli bil je moj učitelj Milharčič, ali tudi njega ne nahajam več med živimi. V sedmi in osmi šoli, l. 1837. in 1838. so nas morda slovja učili profesorji Luka Rauber, Viktorin, Hartman, Kaiser, Jordan. So li ti še na revnem svetu? Ni

jih, tudi nje pokriva uže črna zemlja.

L. 1839. do 1842. smo se učili bogoslovja. Naši profesorji so bili gg. Jakob Stibiel, Janez Mozetič, Jožef Crobath, Anton Caffou (Kafol), Alojzij Zängerle, Jakob Jerič; ravnatelj semenišča Peter Budin, špirtual Martin Juvančič, itd. (Konec prih.)

Nove postave.

Varstvo cest in prometa.

Določbe za promet vozov, živine in pešcev.

Promet na cestah in na javnih prostorih, ki so cestam izenačeni, je prost v okviru določb novega cestnega zakonika in morebitnih pravilnikov, ki jih lahko izdajo občine.

Prefekt lahko iz ozirov na javno varnost in v varstvo cest začasno prepove promet na cestah. Istotako lahko prepove občinski načelnik promet z vsemi vozovi ali pa le z nekaterimi vrstami vozov na občinskih cestah, a mora to razglasiti občinstvu in sporočiti ukrep prefektu, ki ga lahko ukine, in sicer kar uradno ali pa vsled rekurza občinarjev.

Ni dovoljeno ovirati prometa.

Nihče ne sme na noben način ovirati prometa in ogrožati varnosti prevoza. Zato je prepovedano ustavljati se na cestah z vozovi, konji in drugo živino brez opravičenega razloga in več časa nego je nujno potrebno, razven na za to določenih prostorih. Sploh je prepovedano se ustavljati, če je cesta tako ozka, da se ne moreta srečati dva voza. Na takih cestah je dovoljeno ustavljanje samo, če je padlo blago iz voza, ali če se je voz tako polomil, da ga je treba na mestu popraviti ali v slučaju kakšne druge višje sile.

Ko se je treba ustaviti, morajo biti vozovi in živina postavljeni na desni strani ceste, in sicer tako da ostane kolikor je mogoče več proste ceste in da se ne ovira prehod na drugo cesto ali dostop do obcestnih hiš in zemljišč. Če se vozniki ustavijo, ne smejo pustiti voza in živine niti za trenutek same, ako niso ukrenili vse potrebno, da se prepreči vsaka nesreča. Če se je voz polomil ali pa če je padlo blago z voza, mora voznik poskrbeti, da takoj omogoči prost prevoz na cesti; če tega ne more storiti, se mora potruditi, da odstrani vsaj vsako nevarnost za bližnjika: predvsem mora poskrbeti za svetilke, da je mogoče po noči opaziti oviro na cesti.

Zabranjeno je tudi ustaviti se z vozovi in z živino na tramvajskem tiru in sploh ovirati z ustavljanjem vozov in živine promet tramvaja. Zato mora voznik takoj zapustiti tramvajski tir, ko se mu bliža tramvaj.

Kdor se pregreši proti tem določbam, mora plačati 25 do 200 lir kazni.

Pažnja nad živino.

Čredo živine mora spremljati vedno zadostno število gonjačev, ki jo mo-

rajo voditi tako, da ostane vsaj polovica ceste prosta. Čreda se ne sme nikdar ne po noči ne po dnevu ustaviti na cesti.

Zabranjeno je pasti živino na javni cesti. Po noči mora spremljati čredo vsaj eden paznik s svetilko. Prepovedano je puščati živino samo na cestah. Če je žival nevarna, mora imeti vsaka zase svojega spremljevalca.

Kdor se pregreši proti tem določbam, mora plačati kaznen 25 do 200 lir.

Desna stran.

Vsi vozovi, vprežna, tovorna in ježna živina in črede morajo vedno, bodisi na prostem ali pa v obljudenem okolišu, držati desno stran ceste.

Če se iz enega ali drugega razloga ni mogoče držati popolnoma desne strani ceste, je treba voziti kolikor mogoče na desni in preiti na cestnem ovinku popolnoma na desno stran.

Voznik ali spremljevalec živine, ki bi hotel prehiteti drugega voznika ali paznika živine, mora dati predpisano znamenje ali pa znamenje, ki je v navadi, in iti na levo stran ceste, ki jo pa mora takoj zapustiti in iti spet na desno, čim je to brez vsake nevarnosti za voznika, ki ga je prehitel. Zaostajajoči voznik mora za nekaj časa še bolj počasi voziti, da omogoči drugemu vozniku hitrejši prevoz. Zabranjeno pa je prehitevanje na ozkih cestnih ovinkih.

Na gorskih cestah, ki so večkrat zelo ozke, se mora voznik povsod tam, kjer so postavljeni znaki, ustaviti in počakati, da gre avtomobil naprej.

Kdor zagreši prestopke proti tem določbam, mora plačati 25 do 200 lir kazni.

Ko se bliža voznik prehodu preko železniškega tira, mora bolj počasi voziti. Čim se je na prepričal, da vlak še ni, mora hitro čez. Kdor tako ne stori, bo plačal 25 do 200 lir kazni. Na razpotjih in cestnih križiščih mora voznik, ki hoče prevoziti na levo, voziti kolikor mogoče na široko, tako da ostane na križišču ceste, ki jo hoče zapustiti in ceste, na katero hoče priti, na njegovi levici kolikor več prostega prostora.

Na razpotjih in križiščih javnih cest mora voznik dati prednost vozovom in živalim, ki prihajajo od njegove desnice, če ne da paznik, ki je mogoče na zelo prometnih cestah zato postavljen, drugega znamenja. Na prehodih iz zasebne lastnine na javno cesto pritiče prednost vozovom in živalim, ki se premikajo po javni cesti.

Znamenja.

Na razpotjih, križiščih, na težko prehodnih mestih ceste in vedno, ko ni cesta zadostno prosta, mora voznik dati znamenje drugim voznikom z običajnim krikom ali na drug način, ki je krajno v navadi.

Ravno tako mora dati voznik, ki se hoče ustaviti ali ki hoče spremeniti smer vožnje, drugim voznikom pri merno znamenje z roko ali na drugi način, ki je v navadi. Zabranjeno pa je voznikom, kočijažem in kolesarjem posluževati se za oddajenje znamenj priprav, ki so predpisane za avtomobile in motorna kolesa.

Kdor se pregreši proti tem določbam, plača 25 do 100 lir kazni.

O teh določbah prometa smo natančno poročali predvsem radi tega, ker smo dobili poročila, da je bil radi prestopkov proti njim že marsikdo kaznovan. Potrebno je, da si jih naši ljudje dobro zapomnijo, ker je za nadzorovanje cestnega prometa postavljena posebna milica, ki je pri izvrševanju svoje naloge natančna in stroga.

Kolonske knjižice.

Med gospodarji in koloni je prišlo do sporazuma, da se uvedejo kolonske knjižice, iz katerih bo natančno razvidno vsakokratno stanje terjatev in dolgov med gospodarjem in kolonom.

Na podlagi doseženega sporazuma med sindakatom gospodarjev in kolonov odreja goriški prefekt tole:

1. Do 15. maja 1929. morajo gospodarji ali pa najemniki izročiti svojim kolonom kolonsko knjižico, iz katere mora biti natančno razvidno stanje kolonovih terjatev in dolgov do 11. novembra 1928; kolonska knjižica mora biti podpisana od gospodarja ali pa od njegovega namestnika;

2. Koloni morajo do 31. maja 1929. izročiti knjižice na sedežih svojih sindikatov, da jih sindikat overovi;

3. Če bi bile v knjižici pomote, sindikat zabeleži to v knjižici in opozori na pomote sindikat gospodarjev;

4. Koloni, katerih računi bodo v redu, bodo morali na zahtevo gospodarjevo podati izjavo, da »priznajo točnost računa in da so računi do 11. nov. 1928. za (v knjižici) označeni znesek zaključeni.

5. Po 31. maju 1929. se ne bodo več mogli popraviti računi, ki so bili zaključeni do 11. novembra 1928., če so jih koloni priznali za točne ter odobrili; zato naj koloni račune dobro pregledajo, predno jih odobrijo;

6. Koloni, ki nimajo še knjižic za kolonske račune, jih lahko dobijo na sedežu svojega sindakata. (Čorso Verdi 24. Gorica);

7. Kolonska knjižica mora nositi pečat sindakata, ki jo je izdal.

Za umnega gospodarja.

Semnji v prihodnjem tednu.
Nedelja 28. 4. Pazin, Brezovica.
Torek 30. 4. Buje.
Sreda 1. 5.: Postojna, Bale.
Četrtek 2. 5.: Herpelje.
Petek 3. 5.: Sežana.
Sobota 4. 5.: Dutovlje, Srpénica, Vodnjan.

Osrednja mlekarina v Trstu.

Že vsa povojna leta se govori, da je v Trstu prodaja mleka slabo urejena in da je treba ustanoviti osrednjo mlekarino, skozi katero bi šlo vse mleko, ki ga potrebuje tržaško mesto. Izgleda, da se bližamo rešitvi tega dolgoletnega vprašanja, ki je izredne važnosti za vse tržaško prebivalstvo, pa tudi za tržaške okoličane in sploh za celi Kras ter celo za severno Istro, Furlanijo in Vipavsko dolino.

Do 15. februarja so morale predložiti pri tržaški mestni upravi svoje načrte vse one tvrdke, ki bi želele urediti osrednjo mlekarino v Trstu. Predloženi so bili načrti 4 tvrdk, potem pa se je ena umaknila in danes so ostale še tri, in sicer: Delavske zadruga (Cooperative Operaie) v zvezi s sindakatom kmetovalcev (predstavitelj dr. Cosolo), potem bratje Postir in končno mlekarina Soresina iz province Cremona.

Tržaški mestni uradi proučujejo sedaj posamezne načrte in se trenutno še ne ve, komu bo poverjena naloga, da zgradi osrednjo mlekarino. Dobro pri vsaj stvari je, da bo mo-

rala tvrdka kupovati mleko v tržaški okolici in v Julijski Krajini in še le v skrajnem slučaju izven Julijske Krajine. Če ne bi bilo te obveze, bi bila nevarnost, da bi bil Trst poplavljen z mlekom iz rodovitne Lombardije in Benečije v velikansko škodo naših živinorejcev.

Kako se bo zadeva nadalje razvijala, bomo poročali.

Umetna gnojila in oči

Domači gnoj že dolgo ne zadostuje več za gnojenje naših njiv, skoraj vsi kmetovalci so prisiljeni iskati nadomestilo v umetnih gnojilih, posebno vsi napredni kmetovalci, ki hočejo dobiti iz zemlje čim večje pridelke.

Naši kmetovalci pa ne poznajo vpliva, ki ga imajo umetna gnojila za oči. V naslednjem sicer ne moremo radi pomanjkanja prostora razmotrivati vsakega posameznega umetnega gnojila in njegovega vpliva na oči, vendar se bodo vsi kmetovalci očuvali vnetja, če se bodo ravnali pri trošenju gnojil po naslednjih navodilih:

1) Če je le mogoče, trosimo umetna gnojila s stroji, ki so tako urejeni, da umetno gnojilo ne pride do oči. (Žalibog je trošenje umetnih gnojil s stroji v naši deželi prav malo razširjeno in vsled naših malokmetjskih razmer za enkrat skoraj nemogoče.)

2) Nikdar ne smemo umetnih gnojil trositi proti vetru, temveč delajmo le v smeri vetra (da veter odnaša prah

od nas in ga nam ne trosi po obleki, obrazu itd.).

3) Nikdar si ne smemo oči brisati z blagom, ki je bilo v dotiki z umetnimi gnojili in si ne smemo s prosto

KUPUJEM HLODE mehkega in trdega lesa ter plačujem najvišje dnevne cene. Ponudbe na naslov: Štefan Gomišček, industrija pohištva, Solkan 280.

PRODAJALKO manufaktorne stroke sprejem kot prvo moč. Reflektira se samo na dobre moči. Plača po dogovoru. G. Verbič, Villa del Nevoso, prov. Carnaro.

TRGOVINO dobro upeljana in malo posestvo prodam. Pogoji ugodni. Naslov pri upravi.

POHISTVO nudi širom naše dežele znana industrija pohištva, Štefan Gomišček, Solkan 280. Tu je velika izbira oprave iz trdega lesa po najnižjih cenah. Ne zamudite prilike!

ČEBELARSKA ZADRUGA v Gorici, via S. Giovanni 6, kupuje vosek po najvišjih dnevni cenah. Nadalje opozarjamo vse čebelarje, da sprejemamo vosek v predelavo satenice. Zadruga ima na prodaj tudi lastne satenice in drugo čebelarsko orodje.

PRODAM prostor za zidave ter obdelano njivo s senožetjo v lepi legi pri glavni cesti. Bazovica 11.

CEMENT prima »Udine« ali »Isonzo«, cementne cevi in dimnike, štedilnike, mreže za ograje, traverze in razno železnino priporoča trgovina Repič v Ajdovščini.

ŠOLA ZA KROJENJE, šivanje, vezenje mode, cvetice, Donda, Trst, Lavatoio 5. Otvo ritev tečajev.

PRODAM hišo ob križišču železnic in cest v sredini vasi. V hiši se nahaja trgovina z mešanim blagom in pekarija. Cena po dogovoru. Naslov pri uredništvu »Novega lista« pod »Trgovina«.

KMETSKA POSOJILNICA v Cerknem prodaja takoj po zelo ugodnih cenah tovorni auto 3 T Saurer v zelo dobrem stanju ter več težkih in lažjih vozov (vprežnih).

PRAKTIČNA šola za izdelovanje in šivanje ženskih oblek. Sprejema učenke. Trst, via Gateri 23-II.

NATAKARICA se sprejme. Plača po dogovoru. Nastop službe takoj. Ponudbe je nasloviti na: Hotel Didič — Idrija.

HLAPCA sprejme zavod. Več pove uprava »Novega lista«.

ISCEM mladega pekovskega, dobro izučene ga pomočnika in enega učenca. Naslov pri upravi lista.

PRODAM POSESTVO na Kneži, obstoječe iz dveh hiš, hleva, njiv, gozdov, travnikov. Pojasnila daje Apton Kogoj, kovač, Klavže.

roko mencati oči, posebno še, če so roke oprane od umetnih gnojil. Če pa smo to že napravili, umijmo si takoj oči s čisto vodo.

4) Umetna gnojila naj trosijo pred vsem ljudje, ki imajo popolnoma zdrave oči, ker lažje prenesejo vnetje oči, kot taki, ki imajo že od prej slabe ali poškodovane.

5) Vsakdo, ki trosi umetna gnojila, bi moral imeti pri tem delu oči zavarovane z očali, takimi kot se rabijo za sneg.

Končno opozarjamo, da je v slučaju vnetja oči nujno potrebno obiskati takoj očesnega zdravnika ter mu točno povedati, s katerim umetnim gnojilom smo imeli opravka.

Papir iz koruznih stebel.

V Zedinjenih državah Severne Amerike vlada med kmetovalci velika gospodarska kriza vsled prenizkih cen kmečkih pridelkov, vsled previsokih dnin in drugih dajatev ter stroškov.

Veliko odpomoč upajo dobiti sejalci koruze od najnovejše iznajdbe, ki omogočuje pridobivanje papirja iz koruznih stebel. Dosedaj so kmetovalci (farmerji) koruzna stebela kar požgali, ker niso poznali drugačne uporabe.

Papir iz koruznih stebel je mnogo bolj bel in trpežen od navadnega papirja, katerega pridobivajo iz lesa.

Vprašanja in odgovori.

Vprašanje št. 17: Pred par dnevi so dvema posestnikoma začele crkati kure. Ko so jih razparali, so jim našli v požeruhu turšični zdrob namočen v mišnici. kakor se dobi po lekarnah v škatlicah za 3 lire. Ali je dovoljeno trositi po tleh tak zdrob?

Odgovor: Čitajte naš odgovor na vprašanje št. 14.

Vprašanje št. 18: Posejal sem deteljo med pšenico (ozimino); ali bi koristilo tudi pšenici, če pognojim s pepelom?

Odgovor: Ne svetujemo Vam trositi pepela ne na deteljo in ne na pšenico, ker je za to že prepozno. Pepel je suh in zato potrebuje mnogo vlage. Če ne pride dež, ki bi pepel zmočil, mora pepel vzeti vlago okolici, to je detelji in pšenici, vsled česar bi ta lahko porumenela. Zato pognojite detelji s pepelom šele po zadnji košnji v jeseni, sedaj pa pognojite z majhno količino čilkega solitra, in sicer potrosite na vsakih 100 m² 1 kg.

Vprašanje št. 19: Ali je prav in priporočljivo, jabolčne in hruškove divjake, nakopane v gozdu, vsaditi in vcepiti vse obenem ali celo cepiti doma v sobi in potem šele vsaditi?

Odgovor: V sobi se navadno cepi bolje kot na polju, ker se ima lažje vse priprave pri rokah. Paziti je treba, da ni soba pregorka. Istočasno cepiti in vsaditi je prav dobro mogoče. Če cepič požene, prihranite eno leto, če pa ne požene, niste nič zgubili. Istočasno z vsajenjem ali še prej se zato

Naša nad vse ljubljena soproga, mati, stara mati in tašča

Pavla Srebotnjak

je po dolgi in mučni bolezni 19. aprila t. l. v 56. letu svoje starosti izdihnila svojo blago dušo. Pokopali smo jo na domačem pokopališču 21. aprila.

Tem potom se zahvaljujemo vsem onim blagim osebam, ki so od blizu in daleč prihiteli, da počastijo spomin plemenite pokojnice, ali nam na katerikoli način izkazali svoje sožalje.

Lokev, 24. aprila 1929.

Žalujoča družina
Srebotnjak

MED IN MALINOVEC, pristen in izvrsten domači izdelek iz snežniških gozdov, pošilja po povzetju Zorko Ambrožič, (Bač — Baccia del Nevoso) Carnaro. — Malinovec L 15.— steklenica enega litra, med L 13.— za kilogram. — Steklo n zabojo prosto.

SKROPILNICE najnovejšega sistema, žveplalnice, mehe, razpršilnice, kotle itd. dobite po najnižjih cenah pri Lebanu Alojziju, Gorica, via Morelli 15. Sprejema tudi vsa tozadevna popravila.

PRODAM POSESTVO z novo hišo in gospodarskim poslopjem, travniki, vinogradom, pašniki in orano zemljo. Pojasnila daje Pri možič, Gabrije pri Mirnu.

HAREJ, manifaktura in krojačnica v Dornbergu, ima v trgovini veliko izbero poletnega blaga za moške in ženske. Prodaja tudi klobuke in kape po zelo zmernih cenah. Priporočamo se za obilen obisk.

VEČ ŽNIDERSIČEVIH panjev ter dobro ohranjen kosilni stroj tipa Deering proda J. Kavčič, Razdrto (Preval, Postumia).

VABILO k

rednemu občnemu zboru

»Kmetijske družbe« v št. Vidu pri Vipavi, ki se bo vršil dne 5. maja 1929 ob 16. uri v društvenem vinogradu, v slučaju slabega vremena pa v načelnikovih prostorih.

Dnevni red:

1. Čitanje in odobrenje zapisnika zadnjega občnega zbora,
2. Poročilo načelnika, tajnika in blagajnika.
3. Volitev novega odbora.
4. Slučajnosti.

Odbor.

ZIVINO NA PASO za planino Orlovše sprejema Upravni odsek Ravnika in Orlovše v Vipavi, kjer se dobe podrobna pojasnila. Število omejeno, zato hitra zglasitev priporočljiva.

MLEKARSKE STROJE, nemški fabrikat, ima na prodaj Mlekarska zadruga v Trnovem (Torrenova — Carnaro), in sicer: Posnemalnik 80 litrov na uro 360 L, posnemalnik 160 litrov na uro 460 L, 30 literska pinja (Sturzbuttermaschine) za 240 lir.

POSESTVO na prodaj ob glavni cesti, enonadstropna hiša, veliko dvorišče, vrt, 9 mernikov setve, 4½ orala travnikov, 12 oralov gozda, Senožče 16.

NAKUP kmetijskih posestev v Jugoslaviji, gozdov, vil, industrijskih podjetij, gostilen, prodajalen itd. Posreduje hitro in točno oblastveni koncesionar Janko Trošt, Maribor, Vrazova ul. 3. Vsled ugodnih bančnih zvez manjkajoči kapital takoj na razpolago. Interesenti, zglasite se takoj! Nakup nepremičnin je zaupna stvar. Vaš rojak, bivši zadrugi revizor na Primorskem, Vas bo gotovo dobro poslužil. Na razpolago nebroj zahvalnih pisem!

Zdravnik

dr. JOSIP POTRATA

sprejema

od 10 - 13 in od 15 - 16 ure

v GORICI

Via delle Monache št. 1
nad lekarno Pontoni

Zahvala

zavarovalnici „L'UNION“ ter g. A. Ravniku, Gorica, via Barzellini št. 2, za pošteno cenitev ter takojšnje izplačilo požarne odškodnine.

Ana Furlan,
Rihenberk (Korp).

lahko cepi, ker se cepi (razen pri očeslanju) v dobi, ko počiva življenje v podlagi in v cepiču.

Odgovor št. 20: A. O. D.

a) 1. julija 1929 stopi med drugim tudi italijanski trgovski zakon v veljavo. Člen 21. ital. trg. zakona predpisuje, da morajo voditi vsi trgovci vsaj dve trgovski knjigi, in sicer dnevnik ter knjigo o inventarju. Dnevnika in inventarske knjige ni mogoče rabiti, če ni bil prej vsak list vidiran od sodnika trgovskega sodišča ali pa od pristojnega okrajnega sodnika (pretorja.) Na zadnji strani trgovske knjige mora biti navedeno število listov. Poleg dnevnika ima trgovec lahko tudi majhne knjižice za odjemalce. Odjemalčeva knjižica mora biti vsak mesec zaključena in mesečni znesek je treba prenesti v dnevnik. Mesečni račun v odjemalčevi knjižici je treba kolekovati, in sicer do 100 lir s kolekom 10. vina rjev, od 100 do 1000 lir s kolekom 50. vin. Dnevnik je po italijanskem trgovskem zakonu edino dokazilno sredstvo v slučaju pravde in ne knjižica za odjemalce. Do 1. julija 1929. pa ostane naravno vse pri starem.

b) Na vprašanje, ki se tiče novega cestnega zakona, Vas opozarjamo na današnji članek pod naslovom: »Varstvo cest in prometa.«

Vprašanje št. 21: Koliko je vreden en kvintal hlevskega gnoja, če računamo njegov dušik, kalij, fosforno kislino, itd. po ceni umetnih gnojil?

Odgovor: Vrednost hlevskega gnoja je različna. V nekaterem je več »mastnega«, v drugem je več stelje. Eden hlevski gnoj je dobro udelan in dozorel, drugi je surov, kar pomeni, da je stelja še popolnoma cela. Zato vsebujejo različni hlevski gnoji različne količine redilnih snovi, od česar zavisi različna vrednost.

V splošnem pa vsebuje en kvintal navadnega hlevskega gnoja 10 dkg raztopljivega dušika, 30 dkg kalija, 35 dkg fosforne kisline in 50 dkg apna. Danes stane 1 kg dušika okoli L 7.50 (15 kg dušika v čilskem solitru 110 lir), 1 kg kalija 2 liri, kg fosforne kisline L 1.80 in kg apna 40 stot. Torej bi bil vreden dušik enega kvintala hlevskega gnoja 75 stot., kalij 60 stot., fosforna kislina 65 stotink in apno 20 stotink, skupaj 2.20 lir. Vendar pa imenovana svota ne predstavlja prave vrednosti hlevskega gnoja, ki je nekoliko višja. V navedeni ceni ni namreč zapopadana rahljajna vrednost hlevskega gnoja, in tudi ne vrednost bakterij, ki so zemlji tudi potrebne. Trgovska cena domačega gnoja je okoli 4—5 lir za stot.

Ti bom eno povedal!

Gospodična Kunigunda sedi v naslonjaču in bere roman o junaških činih nekega viteza. Vsa navdušena vstane in slovesno izjavi: »Mož, ki ga bom poročila, bo moral biti junak.« Oče jo nekoliko časa molče gleda, nato pa pritrdi: »Res je.«

Katoliška zavarovalna družba s sedežem v VERONI

„La Cattolica“

zavaruje žito proti toči.

Zavarovalni pogoji so ugodni, in sicer znaša najnižja premija 3.50 L, najvišja pa 3.75 L od 100 lir zavarovane svote, ki znaša za mehko žito 140 in trdo žito 170 lir pri stotu.

Glavna agencija: Trst, Via S. Nicolo 11/I.

Krajevno zastopstvo za Kras in Vipavo: Tomaj, Viktor Melhijor Šonc.

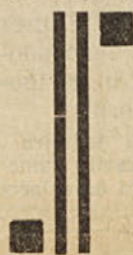
Skrbne gospodinje in krčmarice!

Velikanska znižanja! Po naravnost smešnih cenah razprodajamo razno vrstno kuhinjsko posodo in druge hišne potrebščine.

Trst, via Carducci 3
(nasproti bivše vojašnice.)

Zobozdravnik

dr. L. Mermolja

sprejema

v Gorici
na Travniku 5-II.

Dott. GIUS. COMEL

specialist za bolezni v
ušesih, nosu in grlu,

bivši operator na univ. klinikah prof. Neumann-a in Hajek-a na Dunaju in asistent prof. Brunetti v oddelku za nosne in ušesne bolezni v mestni bolnišnici v Benetkah.
Sprejema od 9-11 predp. in od 3-4 pop.
Gorica, Via Garibaldi 11 (prej Teatro)

ZDRAVNIK

Dr. Gresic Adalberto sin

sprejema vedno v svojem
ambulatoriju na

Piazza Vittoria 14/I - Gorica
nad lekarno Cristofoletti.

Odlikovana tovarna

Anton Breščak, Gorica

via Carducci št. 14

Največja zaloga pohištva na Goriškem. — Velikanska izbira posteljnjakov od 100 L naprej.

Solidna in skrbna izdelava.

LASTNA DELAVNICA

v Via Carlo Favetti št. 1 (prej via Vetturini št. 1)

ISČE SLUŽBE izšolani ekonom s 35-letno prakso, posebno v vinarstvu in sploh kmetijstvu, bilancist, z najboljšimi spričevali. Sprejme malo oskrbnitvo ali kaj sličnega. Na razpolago takoj. Naslov na upravnitvo.

ZDRAVNIK

Dr. EMILIO GRESIC oče

se je preselil s svojim ambulatorijem na Piazza Vittoria 5 nasproti lekarni Cristofoletti.

V ŠOLI

je otrok daleč od vašega nadzorstva in lahko oboli na glistah, ki so nevarne črevesne zajedavke.

V vsakem takem slučaju dajte vašim otrokom ČOKOLADNI BONBON ARRIBA PROTI GLISTAM, ki takoj in gotovo uniči vse gliste.

V zelenih zavrtkih po L. 1.—
Prodaja se v vseh lekarnah.

CARRIBA

ČOKOLADNI BONBON PROTI GLISTAM

Razglas. Župan neke majhne občine na deželi je dal nabiti na zidove sledeči razglas: »Čprav je kokošem in drugi perutnini ostro prepovedano se sprehajati po javnih cestah, vendar prosim gospode avtomobiliste, naj jih ne pvozijo, ako jim pridejo pod kolesa. Gospodje bodo razumeli, da živali ne vedo, kaj je prepovedano; sicer pa človek itak ne sme škodovati svojemu bližnjemu. Župan.«

* * *

Raztresenec. Gospod Janez piše svojemu prijatelju: »Pri Tebi sem pozabil svojo škatlo za cigarete. Stori mi uslugo in izroči jo prinašalcu tega pisma.« Nato je hotel pismo zalepiti. Tedaj pa je našel izgubljeno tobačnico. Pripisal je torej sledeče besede: »Tobačnico sem pravkar našel. Nikar je ne išči.« Nato je pismo prilepil in ga oddal slu.

* * *

Neki Amerikanec ni imel denarja. Rad bi pa šel na divji zapad iskat sreče. Predrznosti mu ni manjkalo. Vstopi torej v prvi vlak, ki je bil namenjen proti zapadu. Vozni listek je pozabil kupiti. Kmalu pride sprevodnik: »Vozni listek, prosim!« — »Ga nimam; sem član uredništva «Daily News» v New Yorku.« — »Pokažite torej časnikarsko izkaznico,« pravi sprevodnik. — »Je nimam pri sebi.« — »Potem boste morali vozni listek plačati. Toda stojte, v tem vlaku se vozi tudi glavni urednik vašega lista. Ako vas spozna, je stvar v redu.« — Šla sta iskat glavnega urednika. Sprevodnik mu razloži zadevo. Glavni urednik je bil par trenutkov nekako zmešan. Kmalu pa je našel notranje ravnotežje in zaklical: »Ali ga poznam, vprašate. Seveda ga poznam, saj je eden najboljših sodelavcev.« Sprevodnik se je oprostil in šel.

Ko so dospeli na cilj, se je namišljeni časnikar prav lepo zahvalil glavnemu uredniku »Daily Newsa«, ker ga je rešil iz zadrege s tem, da ga je priznal za urednika svojega lista. »Torej niste?« je glavni urednik začudeno vprašal. — »Ne,« odvrne zastojkar. — »Jaz sem se pa bal, da me boste izdali, kajti tudi jaz nisem z »Daily News« v nobeni zvezi. Ponaredil sem samo brezplačni vozni listek glavnega urednika.«

Listnica uprave.

Na poštne uradu v Žabnicah na Koroškem je nekdo nakazal dne 12. t. m. za naš račun znesek L 12.30 in izpolnil pošto položnico (ček) po motoma z imenom Čelhar Ivan, St. Pietro del Carso. Enak pogrešek je napravil 13. t. m. nekdo na poštne uradu v Hudajužni in nam na tak pomoten način poslal L 5.30. Javite nam svoja prava naslova po dopisnici! Kdo je poslal dne 13. t. m. na naš naslov L 2.30 s poštne uradu v Podgradu v Istri?

Odgovorni urednik: dr. Engelbert Besednjak.
Tiskala Katoliška tiskarna v Gorici
Riva Piazzutta št. 18.

LLOYD LATINO

Splošna družba pomorskih paroplovov
nih prevozov.
Agencija Gorizia, Corso Vitt. Em. 5.

Hitre vožnje v Južno Ameriko
Odhodi iz Genove

9. maja 1929 s parobrodom
MENDOZA

v Montevideo in Buenos Aires L 1.850
v Rio Janeiro in Santos L 1.800

19. maja 1929 s parobrodom
FLORIDA

v Rio Janeiro in Santos L 2.100
v Montevideo in Buenos Aires L 1.850

Trajanje vožnje: v Rio Janeiro 15 dni, Santos 16 dni, Montevideo 18 in Buenos Aires 19 dni.

Tvornica tehnic, uteži in mer
Giuseppe Florenc & C.o
TRST via Vidali 9, tel. 84-03

z veliko izbero uteži, mer
in tehnic oblastveno odobrenih iz domačih in inozemskih tvornic.

Popravljamo najrazličnejše tehnice po zelo nizkih cenah. Za dobo popravila damo tehnice in uteže na razpolago brezplačno.

Pohištvo

Najboljše kakovosti!

Nekatere naše cene:

Poročna soba, bukova masivna	L. 1.400.-
" " jesenova	" 1.600.-
" " luksuzna	" 2.200.-
" " polna vrata	" 2.500.-

Vedno posebno ugodne prilike. Pošiljam tudi na deželo.

TÜRK, Trst, via Battisti 12

Pozor na naslov!

ACQUA DELL'ALABARDA najboljšo sredstvo proti izpadanju las in za čistost glave. Lekarna Castellano vich, lastnik F. Bolaffio — Trst, Via dei Giuliani 42 (Sv. Jakob).

Gospodinja, ki hoče prihraniti, mora kupovati pri

ALL'ECONOMIA FAMILIARE
TRST - Piazza Ponterosso 5

Tam bo našla prav gotovo zelo ugodne cene, in sicer:

Mussola za obleko	od L 1.90 naprej
Plavina	" 2.90
Parkali z jamčeni barv	" 3.75
Bombaževina bela, težka	" 2.90
80 cm.	" 2.20
Platno Madonna	" 4.50
150 cm.	" 1.80
Zefir za srajce	" 1.30
Povoji otroški	" 1.50
Otroške majice	" 3.90
Moške maje	" 1.30
Nogavice moške	" 1.90
" ženske	" 4.50
" jeklena žica	" 1.59
" otroške	" 8.90
Musola volnena	" 10.-
Moške srajce	" 2.90
Rigadin za srajce in vrhne	" 3.90
obleke	" 3.90
Rigadin dvojna širokost	" 3.90
Saten črni dvojna širokost	" 2.20
barvani	" 2.90
Obrisače lanene za meter	" 2.90

Velikanska izbora žide in drugega blaga za površnike, rute, blago za spodnje hlače i. t. d.

Preglejte cene in prepričajte se!

IVAN KERŽE

Trst (13) Piazza S. Giovanni N.1

KUHINJSKE POTREBŠČINE iz emajla in aluminija, namizno orodje in oprema, različen porcelan, steklenine, najrazličnejša darila, i. t. d. i. t. d.

LESENI IZDELKI: škafi, brentači, krušne košarice in torila, sita, igralne krogle, i. t. d. i. t. d.

NAJUGODNEJŠE CENE!

Zobozdravnik
dr. Robert Hlavaty
sprejema
od 9. do 13. in od 16. do 19. ure
v TRSTU
via S. Lazzaro št. 23 - II.
Ob sredah in sobotah ordinira
v POSTOJNI

Krojačnica in gotove moške obleke

„ALLE GRANDI FABBRICHE“

TRST - Corso Garibaldi št. 10 - Telef. 79-35

Izgotovljene obleke, površniki, trench-coats impregnirani, berberi nepropustljivi, dežni plašči gumirani, jope posamezne, najnovejše modne hlače, prašniki za avtomobiliste, Oblekce za birmance, oblekce za šolarke in najrazličnejše plavo in črno blago, blago fantazija.

Sprejemamo naročila na mero.

Jamčimo za največjo eleganco, izbornost šivanje in odlično kakovost blaga.

Lasna krojačnica prve vrste.

Zelo nizke, skoraj tovarniške cene.

O P O M B A. Poljuben gotov ali od nas izgotovljen kos obleke in blago, ki ne bi odgovarjalo, zamenjamo brez pripomb ali pa vrnemo denar.

KRONE, srebro in zlato, kakor tudi staro zlato kupujem vedno po najvišjih cenah. Vsa popravila kar najhitreje. *Moderna zlatarna*, Corso Verdi 13 (Gorica, nasproti novemu Zeslenjadnemu trgu).

Zahvala

Podpisani se tem potom zahvaljujem slavni zavarovalni družbi LA FONDARIA ter njenemu glavnemu zastopniku g. Dragotinu Starcu iz Bar-kovelj, za hitro in točno mi izplačano požarno odškodnino.

Ker je zavarovalnica zelo kulantna, jo priporočam vsakomur.

Racman Anton, Gročana 22.

Ljudska posojilnica v Hudajužni r. z. z o. j. sklicuje REDNI OBČNI ZBOR

na nedeljo, dne 12. maja ob dveh popoldne v lastnih prostorih s sledečim dnevnim redom:

1. Poročilo za l. 1928,
2. Odobritev računskega zaključka za l. 1928.
3. Volitev načelstva in nadzorstva.
4. Slučajnosti.

V slučaju nezadostnega števila članov se bo vršil občni zbor pol ure pozneje ob vsaki udeležbi.

K obilni vdeležbi vabi

odbor.

Zahvala

Podpisani se tem potom najtopleje zahvaljujem Zavarovalni družbi »Assicurazioni Generali« v Trstu za pravilno in hitro likvidacijo ter izplačilo škode, povzročene po požaru, ki je dne 30. marca t. l. uničil mojo hišo z vso premičnino.

Filip Hočevan, gostilničar,
Štanjel na Krasu št. 55.

VABILO

na

XXXIII. REDNI OBČNI ZBOR

Posojilnice za II. Bistriški okraj, reg. zadr. z neom. zavezo v Trnovem, ki se bo vršil v nedeljo, dne 28. aprila 1929 ob pol dveh popoldne v zadružnih prostorih v Trnovem.

Dnevni red:

1. Poročilo načelstva.
2. Poročilo in nasveti nadzorstva.
3. Odobritev letnega računa za upravnno leto 1928.
4. Volitev načelstva in nadzorstva.
5. Slučajnosti.

Opomba: Ako bi ta občni zbor ne bil sklepčen vsled nezadostnega števila zastopanih deležev, se vrši v smislu § 35. zadružnih pravil čez pol ure in z istim dnevnim redom drugi občni zbor, kateri sme brezpogojno sklepati ne oziraje se na število navzočih članov.

Načelstvo.

Kmečka posojilnica v Vel. Žabljah bo imela OBČNI ZBOR

dne 4. maja, na praznik Sv. Florijana ob 15. uri v posojilničnem prostoru.
Odbor.

Novi dohodi

S. LEVI

TRST - Via S. Lazzaro 9

Bombaževina	L.	1.90
Bombaževina visoka 90 cm	»	2.40
Platno Madonna	»	2.80
Platno Madonna, debelo	»	3.—
Platno Douglas, težko	»	3.20
Platno Famiglia, 150 cm	»	4.90
Platno Douglas, 150 cm	»	6.20
Pelle uovo od	»	2.80

naprej.

Robčki z ajourjem, komad	»	—50
Kuhinjske cunje, velike, k.	»	1.50
Kuh. cunje, platnene, k.	»	3.20

Musola volnena, v vseh bar-
vah, meter

»Borgo« za hlače od

naprej.

Popelin za srajce od

naprej.

Ostanki madapolana, črtas

nega, 3½ m

» 10.—

Velika izbira prtov, prtičev, brisač, gobastih in iz sukanca, nogavic vseh vrst za otroke, ženske in moške.

Gostilna „Alle Corriere“

v Trstu via Romagna N. 4 (tik Caffè Fabris)

Domača kuhinja. Izborno vipavsko in istrsko vino ter kraški teran. Postajališče korjer in shajališče ljudi z dežele.

Uljudno se priporočata

STRANCAR in PERIC

JAKOB BEVC - TRST

Campo S. Giacomo štev. 18.

Bogata izbira zlatenine in srebrnine, raznovrstnih ur, predmetov za darila i. t. d. „Cyma“ znane švicarske ure.

Cene najnižje!

LAMA TRIESTE, CORSO GARIBALDI 19

Posebnosti: „SOLINGEN“.

Največja garancija in zelo nizke cene!

LAMA TRIESTE, CORSO GARIBALDI 19

POVH ALOJZIJ

URAR in ZLATAR, TRST,

Piazza Garibaldi 2, I. nadstr.

Največja in najpriporočljivejša
o—o delavnica v Trstu o—o

Kupuje krone in zlato

: Darila za birmo :

Cene in blago brez konkurence!

Automobilna mehanična šola, državni patent zajamčen. Vedno odprti tečaji.

Telefon 73-67.

TRST, via Imbriani 14

„CIGNUS“ - plužič na eno kolo za vinograd

Plugi za hribovit svet, obratljivi, za globoko oranje, za obdelovanje mrtvice itd.

PLUGI češkega izdelka:

Štev.	5	teža,	70 kg.	cena	L.	300.—
»	7	»	84	»	»	330.—
»	8	»	94	»	»	380.—
»	10	»	125	»	»	490.—

Kultivatorji na kolca, s 7 jeklenimi rti, teža 150 kg., cena 340.—

Stroji za osipanje krompirja in koruze. Brane lahke in težke dvo- ali trodelne, domačega in tujega izdelka, po najboljših pogojih. Sesalke zn. gnojnice iz litega železa, cev Mannesmann 83 mm., dolge 3 do 4 m., težke 65 kg., v vsakem oziru zajamčene L 300 - 350.

Dobavljajo se vseh vrst pojedelski stroji. Brezplačni proračuni

Ing. Righi & M. Vidovich, Trieste (13) Piazza Goldoni 10

Valuta — tuji denar.

Dne 23. aprila si dal ali dobil za:

1 dolar	19.06 lir
1 angl. funt	92.66 lir
100 dinarjev	33.57 lir
100 šilingov (avstr.)	268.50 lir
100 čeških kron	56.57 lir
100 nemških mark	452.75 lir
100 švic. frankov	367.75 lir
100 franc. frankov	74.65 lir
100 belg. frankov	265.50 lir

Beneške obveznice 74.50; Obveznice »Consolidato« 81.—

Loterijske številke.

dne 20. aprila 1929:

Bari	51,	43,	5,	38,	3
Florenca	41,	34,	53,	46,	10
Milan	3,	46,	29,	20,	34
Neapelj	37,	64,	38,	20,	58
Palermo	86,	18,	42,	25,	3
Rim	69,	20,	65,	71,	30
Turin	63,	40,	8,	32,	54
Benetke	38,	47,	74,	37,	26

Jakob Šuligoj-Gorica

urar in zlatar, izprašani optik,

Via Carducci št. 19.

Priporoča svoje zaloge najfinjših preciznih ur vseh znamk in najmodernejših naočnikov, katere izvršuje natančno po zdravniških predpisih

Točna postrežba!

Najzmernejše cene

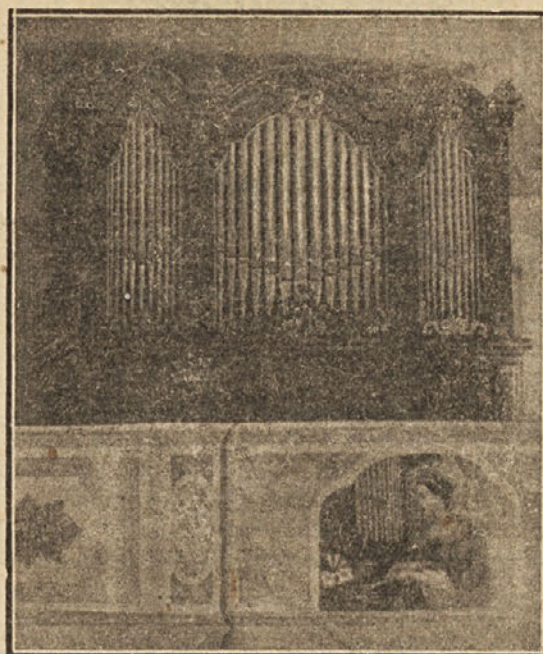
POSJILA NA VKNJIZBO po 6% z 10 do 50-letno amortizacijo; posojila po 4% z 15-letno amortizacijo za zgradbo kmetijskih poslopij, svinjakov in hlevov; agrarna posojila po 5% ter brezobrestna posojila na starostno obrabo in vsakovrstna druga posojila ter rešitev vojne odškodninske, vštetiški rekvizicijske zadeve preskrbi najhitreje gosp. Anton Trampuž, sod. ofic. v p., v Gorici, via Garibaldi št. 20/I.

ZOBODRAVNIŠKI AMBULATORIJ**ROBERTO BERKA**

sprejema v Gorici,

CORSO VERDI 36Ob nedeljah v prostorih
gosp. dr. Serjun-a

v

TOLMINUOrgle v Batah
postavila tovarna Iv. Kacin leta 1928.**IVAN KACIN**tovarna harmonijev
glasovirjev - orgelj
na električni obrat**Gorica - P. Tomaseo 29**

Harmonij od 750.— lir naprej

Pianino od 3700.—

Orgle nov mehanični sistem
po 2.000.— lir od registra.Tovarna izdeluje tudi
oltarje, prižnice i. t. d.

Plačilo tudi na obroke.

Josip Kerševani, Gorica
Piazza Cavour št. 9Zaloga šivalnih strojev, dvokoles, gramofonov, samokresov, pušk
in vseh nadomestnih delov goriimenovanih predmetov.**Mehanična delavnica**

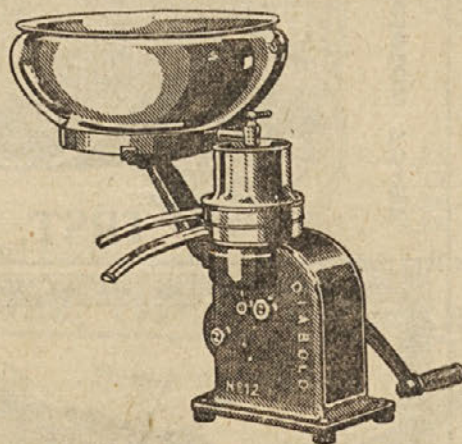
Gorica - Piazza Cavour št. 5

Benzina „Lampo“

Telefon št. 415, — — — Brzjavlj: KERSEVANI, GORIZIA. CICLI E MACCHINE

KMETOVALCI!

Največjo korist dobite iz mleka edinole potom posnemalnika

DIABOLO

Posnemalnik Diabolo izdeluje A. B. Pumpseperator v Štockholmu na Švedskem, ki je največja tovarna na svetu za izdelovanje posnemalnikov. Ti so vsled svojega prvovrstnega materiala, sestave, trajanja in lahke rabe od kmetov priznani kot NAJBOLJSI.

Večletno jamstvo tovarne.

Plačljiv je tudi v manjših obrokih.

Iščemo krajevne zastopnike.

Zahtevajte brezplačno cenik in katalog!

KNUT JONSON, BOLZANO

Inšpektor za Julijsko krajino

Vittorio Jonson — GORICA, Via Contavalle 4-II.

Tvrška Teod. Hribar - Gorica

CORSO G. VERDI št. 32

priporoča svojim starim odjemalcem domače in inozemsko blago vseh vrst posebno veliko izbero črnega sukna za čast. duhovščino in platno znanih tovarn Regenhart & Raymann za cerkvene prte.

Perilo za neveste od najnavadnejših do najfinjših vrst in vse potrebno za popolno opremo nevest.

BLAGO SOLIDNO.

CENE ZMERNE.

NOVI list

1929 C134/1929

070(450.36=163.6)